

GOŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odroczenie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.

Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie 19.50.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:

Piotrkowska 106. Telefon 199.

Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajne: 90 fen. za wiersz petliowy jednoszpaltowy. Drobne: 15 fen. za wyraz, najmniej 1.20 Mk. Nadesłane: przed tekstem 3.— Mk., w tekście 4 Mk., po tekście 2.25 fen. za wiersz petliowy (str. 4 szp.) Nekrologi: 1.50 Mk. za wiersz petliowy (str. 4 szp.) Ogłoszenia zamiejscowe o 10 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń i ofiar admin. nie odpowiadają.

Dziś i dni następnych! **Casino** **Faworytka króla Ludwika XV**
Madame Dubarry Arcydzieło kinemat. w 7 wielkich aktach w roli tytułowej nieporównana gwiazda kinematograf. **Pola Negri**

Rzecz dzieje się w Paryżu i w Tuileries w okresie panowania Ludwika XV i podczas rewolucji.

Początek przedstawień o 8, 5, 7 i 9 r.

Ceny miejsc na I, II, III przedstawienie zwyczajne na ostatnie podwyższone.

Towarzystwo Ubezpieczeń

„OMNIUM”

Spółka akcyjna
w m. st. Warszawie.

Kapitał zakładowy 6.000.000 Mk.

rozpoczęło działalność i przyjmuje

do ubezpieczenia od OGNIA

mięte ruchome i nieruchome wszelkiego rodzaju jako to: fabryki, zakłady przemysłowe, składy i magazyny towarowe i ruchomości domowe.

O rozpoczęciu działalności w działach ubezpieczeń: **na życie, od kradzieży z włamaniem, transportów i innych**, nastąpi oddzielne zawiadomienia.

Towarzystwo „OMNIUM” zawarło stosunki reasekuracyjne z najpoważniejszymi Towarzystwami zagranicznymi i polskimi.

WŁADZE TOWARZYSTWA STANOWIĄ:

ZARZĄD:

SZAMBELAN MICHAŁ KARSKI (Prezes). Inż. HENRYK KOŁOBRZEG-KOLBERG (Vice-prezes).

CZŁONKOWIE ZARZĄDU:

PP. Dyr. Dr. STANISŁAW PERNACZYŃSKI, FELIKS DZIECHOŃSKI, GUSTAW ERNEST ROSENBLUM, JÓZEF TEMLER, Dyr. MAURACY FLAUM, KAZIMIERZ KRECHOWIECKI, TEODOR FILIPOWICZ, ZYGMUNT ŚWIĘCICKI

DYREKCJA:

Kand. praw. GUSTAW ERNEST ROSENBLUM, KAROL de GOITMAN i inż. techn. WŁADYSŁAW LUBIŃSKI (Dyrektor zarządzający) (Vice-dyrektorzy)

KOMISJA REWIZYJNA:

P.P. Dyr. JÓZEF ALEXANDROWICZ, TADEUSZ JENTYS, LUDWIK KRAKÓW, LUDWIK MIŁASZEWSKI i JAN KRĘKLI

Biuro Dyrekcji w Warszawie przy ul. Jasnej № 17, tel. 6-64 (przedwoj.). Reprezentacja i Agencja Towarzystwo ma we wszystkich znaczniejszych miejscowościach Państwa Polskiego.

Główne Przedstawicielstwo na Łódź i okolicę W. HANDEMANN, ul. Kilińskiego 70 (dawn. Widzewska). Dom własny.

933-1

Zawiadomienie.

Dyrekcja koncertów L. O. S. podaje do wiadomości, że z powodu nieprzybycia

p. ARNOLDA FÖLDESY

KONCERT SYMFONICZNY

w poniedziałek 1 grudnia

nie odbędzie się.

Kasa biletowa zwraca pieniądze za nabyte bilety. 100-1

Przesilenie gabinetowe.

Paderewski niema z kim tworzyć rządu. I endecja odmówiła w nim udziału. Sytuacja aprowizacyjna poprawia się

Wczorajszy dzień nie przyniósł rozstrzygnięcia.

Paderewski rozesał do wszystkich ministrów listy, żeby tymczasem pełnili swoje obowiązki. Pierwszą połowę dnia spędził premier w ministerstwie spraw zagranicznych, gdzie załatwiał sprawy bieżące, potem był na Zamku, gdzie konferował z działaczami politycznymi. W Belwederze nie było go zupełnie. **Partija N. O. zawiadomiła związek ludowo-narodowy, że do rządu swych przedstawicieli nie wyśle.** Prawdopodobnie więc i związek ludowo-narodowy wyrazi w tej sprawie desinteressement. — Przed wtorkiem wogóle żadna decyzja nie nastąpi. W Sejmie cisza. Komisje się również nie zbierają, natomiast na poniedziałek marszałek zwołał konwent senjorów, który będzie obradował w sprawie Galicji Wschodniej. Konwent senjorów miał odbyć posiedzenie wspólne z komisją spraw zagranicznych, ale na skutek protestu prezesa owej komisji, Stanisława Grabskiego, odbędzie się osobno.

Odbyła się konferencja dziennikarzy z Paderewskim, który wskazał im, że sytuacja Polski, pomimo ciężkich chmur, które nad nią wiszą, nie budzi poważnych obaw. — **Powodów do niepokoju niema.** Sytuacja strategiczna jest bardzo pomyślna. Dyplomacja nasza wytrzyma wszystko siły, by osiągnąć pomyślny skutek. **Wszycy ministrowie**

Restauracja „ZRZESZONYCH”

Pracowników Gastronomicznych w HOTELU SASKIM, WARSZAWA, ul. Kozia № 3, dawniej Junkierska lub Kraków. Przedmieście № 33 poleca wykwintne i smaczne OBIADY z 5-ciu dań po 12 lub 3-ch po 7.50. — KŁACJE z 4-ch dań po 15 marek — W niedzielę i czwartek FLAKI garanczkowe. Koncert Miltmana. Obsługa szybka. Muzyka w niedzielę i święta podczas obiadu.

EROS

Środek niezbędny do pielęgnowania twarzy i rąk. Do nabycia w aptekach, skł. apt. i perfumeriach.

Sala Towarzystwa Miłośników Muzyki (Biała Sala Grand-Hotelu, Krótka 1).

W środę, d. 3 grudnia r. b. godz. 8.15 w.

Wieczór arji operowych i piosenki

A. AKINOW

(art. opery Pielogodzik).

Bilety w cenie 4—12 mk. do nabycia codziennie w księg. „Książka i Sztuka”, Benedykta 3

Michalina Fuksówna
Jan Rajmie

zaręczeni

w listopadzie.

95-1

TEATR POLSKI (Dzielnia 18).

pod dyr. Franciszka Rychtłowskiego.

Niedziela, dnia 30 listopada, o godz. 8-iej po cenach popularnych „Polityka”, salyra w 8 akt. W. Perzyńskiego. Włoczom o godz. 7.30 „Podróż po Warszawie”, wodewil w 5 obr. Szobera.

wie, jak żołnierze, trwają na posterunkach. Sprawy aprowizacyjne mają się lepiej. Zaczęto już wydawać chleb kartkowy w Warszawie. **Do ważniejszych centrów też posłano już bardzo dużo żywności.** Niedługo przyjdzie jeszcze 800.000 tonn żywności z Ameryki. Sprawa opału przedstawia się również bardzo dobrze. W samej Warszawie wykryto 2.000 wagonów drzewa opałowego. Węgla mamy poddostatkami, trudno go tylko rozwieźć, bo niema wagonów. Są jednak widoki, że niebawem i ta przeszkoda będzie usunięta. Zrobiono zamówienie w Anglii na 150 lokomotyw i 1000 wagonów, któ-

re niedługo nadejdą. Sytuację oporną i przez kilka miesięcy będziemy mieli spokój. Gorzej przedstawia się sprawa ziemniaków, ale ma być wprowadzona dyktatura ziemniaczana, która napewno poprawi sytuację.

W sprawie polityki zagranicznej wszystkie zwycięstwa premjera uznano za poufne i można tylko nadmienić, że najważniejszą rzeczą jest realizacja traktatu pokojowego, uregulowanie sprawy granic zachodnich i terenów plebiscytowych. W tym kierunku nasi dyplomaci wytyczają wszystkie siły.

Komunikat szefa sztabu generalnego.

z d. 29 listopada.

Front litewsko-białoruski.

Na południe od Połocka i w rejonie Bobrujska stoczyły nasze oddziały kilka zwycięskich potyczek, biorąc stukilkudziesięciu jeńców i 8 karabinów maszynowych.

Na całym froncie wzmożona działalność wywiadowcza i bojowa patroli.

Front wołyński.

Ataki bolszewickich patroli wywiadowczych na przedmieście Nowogródka Wołyńskiego odparto.

W zastępstwie szefa sztabu Haller pułk.

Po wyborach na Śląsku.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Berliner Tageblatt“ donosi z Gliwic. Według wiadomości, nadeszłych z Katowic, polacy w wielu miejscowościach, powołując się na to, że ententa nie uznała przeprowadzonych wyborów, zaprotestowali przeciw zbieraniu się nowych zarządców gminnych. Burmistrz kilku miast mimo to zarządził zebrania nowych reprezentacji. Wobec tego, że stosunki są niepewne, także i rady robotnicze prawie wszystkie funkcjonują dalej.

Blazego delegacja polska opuściła Berlin.

(Tel. wł. „Gl. Pol.“)

Warszawa, 29 listopada. Wyjazd delegacji polskiej z Berlina nastąpił automatycznie z powodu wyjazdu z Paryża delegacji niemieckiej, która przerywała obrady nad realizacją traktatu pokojowego.

Posiedzenie Akademii Umiejętności w Krakowie.

Kraków, 29 listopada. (PAT.) Dzisiaj w południe odbyło się uroczyste posiedzenie Akademii Umiejętności pierwsze w niepodległej Polsce. Posiedzenie zajął prezes Kazimierz Morawski, streszczając historię tej najwyższej instytucji wiedzy w Polsce aż do czasu, gdy znalazła się ona w wywołanej nareszcie Ojczyźnie. Profesor Morawski zaznaczył przytem, że niepodległość nakłada na Akademię, podobnie jak na całe społeczeństwo, nowe zadania, nowe próby i nową odpowiedzialność. Następnie odczytano depesze gratulacyjne, które nadeszły od Naczelnika państwa, marszałka Sejmu i przywódcy ministrów. Depesze od Naczelnika państwa publiczność wysłuchiwała stojąc.

W dalszym ciągu sekretarz Akademii prof. Kazimierz Kostanecki przedłożył sprawozdanie doroczne, w którym uczcił pamięć zmarłych członków i podał nazwiska nowoimanowanych członków zwyczajnych i korespondentów, a wreszcie ogłosił listy tegorocznych laureatów. Najwyższą nagrodę imienia Jerzmanowskiego przyznano Paterewskiemu za niepospolite usługi dla całego narodu dokonane.

Nagrodę z dziedziny historii imienia Probusa Barczewskiego otrzymał prof. Józef Kalenbach za monografię Mickiewicza.

Nagrodę malarzką z tegoż samego funduszu przyznano prof. Wojciechowi Weissowi za obraz: „Ulica Florjańska“.

Koniec rządów północno-zachodniego.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Local-anzeiger“ donosi z Helsingforsu: Północno-zachodnia armia i północno-zachodni rząd będą rozwiązane.

Lenin zapowiada kapitulację.

Paryż, 29 listopada. (PAT). Dzienniki sztokholmskie donoszą z Helsing-

wiadomości, że wojska lotewskie są w pełnym odwrocie. Walki trwają w okolicy Mitawy i Barska. Kilka dywizji kurlańskich bierze udział w walkach. Gwałtowne walki toczą się również w okolicy Radziwiliszek.

Kautsky o powodach wojny.

Rotterdam, 29 listopada. (PAT). — „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ publikuje i omawia broszurę Kautsky'ego p. t. „Jak powstała wojna światowa?“ Kautsky powiada w przedmowie, że publiczność powinna się dowiedzieć o przyczynach wojny.

Kautsky przeprowadza dowód na podstawie uwag, notowanych ręką cesarza Wilhelma, że po śmierci arcyksięcia Ferdynanda podzielił on zupełnie zdanie cesarza Franciszka Józefa, że Austria ostatecznie musi uporać z Serbią. Na sprawozdaniu ówczesnego ambasadora w Wiedniu Tschirschky'ego dopisał cesarz Wilhelm uwagę: „Jetzt oder niemals“.

W ustępie p. t. „Spisek pocztamski“ dowodzi Kautsky, że głośna rada koronna w Poczdamie była właściwie radą wojenną. Był to spisek przeciw Serbji i Rosji, a właściwie przeciw całemu światu. Na wiedeńskiej radzie ministerjalnej postanowiono tak sformułować ultimatum do Serbji, aby ona nie mogła go przyjąć. W tajnem sprawozdaniu Tirpitz z dnia 10 lipca 1914 r. oświadczone, że według doniesień Berchtolda, Franciszek Józef wyraził zdanie, że teraz należy powziąć stanowczą decyzję. Wilhelm zaopatrzył to sprawozdanie następującą uwagą: Ta sprawa ciągnie się od 14 dni. Można już chyba było powziąć jaką decyzję. Co się tyczy sformułowania żądań, to zaznaczył Wilhelm uwagę, że dość było na to czasu. Berchtold oświadczył, że gdyby Serbja nadspodziewanie przyjęła wszystkie żądania, byłoby to bardzo niegospodarnym rozwiązaniem. Trzeba się namyślić nad sposobem, aby zmusić Serbję do nieprzyjęcia warunków. Tutaj Wilhelm dopisał uwagę: Obsadzić Sandzak Nowobazaski, poczem awantura gotowa (Dann ist der Krawall sofort da).

Kautsky oświadcza wreszcie, że Austrii nie chodziło o zdobycie, lecz raczej o zgnięcie Serbji.

Los okrętów niemieckich.

Paryż, 29 listopada. (PAT). Havas. Rada Najwyższa rozpatrywała sprawę, dotyczącą losu floty niemieckiej, oraz sprawę odszkodowań, jakie ma otrzymać ententa za zniszczenia, dokonane przez Niemców w Scapa Flow. Rada Najwyższa przyjęła zasadę niszczenia okrętów niemieckich, będących w portach ententy, ponieważ jednak Francja i Włochy wstrzymały budowę okrętów w czasie wojny, otrzymają one szereg okrętów tytułem odszkodowania. Inne okręty przed zniszczeniem będą mogły być wypożyczone czasowo przez państwa sojuszników.

Rada Najwyższa obradowała również nad klauzulami, które mają wejść do traktatu z Węgrami w sprawie zaopatrzenia Austrii w żywność. Postanowiono wreszcie, że Rumunja ma dać odpowiedź na notę z 24 listopada do dnia 8 grudnia r. b.

Aresztowanie zabójcy Róży Luksemburg.

Berlin, 29 listopada. (PAT). W Hannoverze aresztowano wczoraj feldfebla Otto, który przyznał się, że w swoim czasie zamordował Różę Luksemburg.

Za zbrodnię z czasów okupacji.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Berliner Tageblatt“ donosi na podstawie „Daily Mail“, że z pośród jeńców niemieckich znajdujących się w obozach francuskich oddano sądom francuskim 70 oficerów i 500 żołnierzy za zbrodnię popełnioną w czasie okupacji północnej Francji.

Konferencja państw nadbałtyckich.

(Tel. wł. „Gl. Pol.“)

Warszawa, 29 listopada. Odbyła się w Dorpaciu konferencja przedstawicieli Łotwy i Estonji. Naradzano się nad stanowiskiem względem Rosji sowieckiej i postanowiono nie podejmować z Sowdepją żadnych rokowań w sprawie zawarcia pokoju lub zawieszenia broni, lecz ograniczyć się do pertraktacji co do wymiany jeńców.

W obradach brał także udział przedstawiciel naszego naczelnego dowództwa, ale w charakterze wyłącznie informacyjnym.

Pogłoski zatem, jakoby Polska uczestniczyła w tej konferencji nie odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy, jakkol-

wiek przedstawiciel naczelnego dowództwa był przez Łotyszów i estończyków przyjmowanych bardzo serdecznie.

Na konferencji obecny też był przedstawiciel Litwy, dr. Szlubas. W przemówieniu swoim napadał on w sposób ostry na Polskę, ale zarówno Łotysze, jak estończycy potraktowali go bardzo ozięble.

Bolszewizm w Kurlandji.

Berlin, 29 listopada. (PAT). Dzienniki berlińskie donoszą z Kurlandji: Słusunki w północnej Kurlandji przybierają coraz bardziej charakter bolszewicki.

Uzbrojone bandy przeciągają przez kraj grabiąc i mordując zarówno właścicieli ziemskich jak i bogatszych włościan. Między innymi zamordowano znanego barona kurlandzkiego Manteuffla Kapsdiehnera.

Uchodźcy z Kurlandji.

(Tel. wł. „Gl. Pol.“)

Warszawa, 29 listopada. Z Poznania otrzymano wiadomość, że do Prus Zachodnich przybyło 200.000 uchodźców z Kurlandji. Są to rozproszone wojska von der Goltza, oraz ludność niemiecka Kurlandji, uciekająca od Łotyszów.

Zmiana rządu w Estonji.

(Tel. wł. „Gl. Pol.“)

Wilno, 29 listopada. W Estonji ma nastąpić zmiana rządu. Zamiast obecnych żywiołów socjalistycznych wejdą do rządu umiarkowane grupy demokratyczne.

Akcja d'Annunzia.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Berliner Tageblatt“ donosi z Luzano: „Avanti“ donosi z Ankony, że d'Annunzio nosi się z zamiarem dokonania zamachu na ten fort. Burmistrz Ankony wydał odezwę, w której stwierdza lojalność mieszkańców Ankony.

Przed otwarciem parlamentu włoskiego.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Local-anzeiger“ donosi z Lugano. Dekret królewski zwołuje nową izbę włoską na dzień 1 grudnia. Nie jest jeszcze pewnym, jakie stanowisko zajmą socjaliści i czy będą obecni na pierwszym posiedzeniu izby w czasie odczytania mowy tronowej. Decyzja zapadnie na posiedzeniu frakcji w dniach 28 i 29. Na zgromadzeniu ludowym w Medjolanie przywódcy oświadczyli, że w pierwszym rządzie stronictwo będzie dążyć do policzenia się z militarystami i awanturami d'Annunzia. Zdaje się, że rząd wystąpi przeciw d'Annunzio jeszcze przed otwarciem się izby. Rokowanie wysłannika d'Annunzia majora Giurattiego z Nittim spelży na niczem.

Aresztowanie Hankiewicza we Lwowie.

Lwów, 29 listopada. (PAT). Władze aresztowały tu ukraińca dra Lwa Hankiewicza za niedozwoloną agitację polityczną. Hankiewicza osadzono w więzieniu sądu polowego.

Kosztowne panowanie bolszewików.

Berlin, 29 listopada. Dzienniki donoszą z Budapesztu, że prezydent ministrów w czasie przyjęcia polityków oświadczył, że panowanie bolszewickie kosztowało Węgry 18 miliardów koron.

Kobieta w parlamencie angielskim.

Wiedeń, 29 listopada. (PAT). WBK. donosi iskrowo z Londynu: Dziś wybrana została Plomots Ladeastor na członka Izby wyższej. Ladeastor jest pierwszą kobietą parlamentu angielskiego.

Serbowie w Strumicy.

Berlin, 29 listopada. (PAT). „Local-anzeiger“ donosi z Belgradu, że dnia 26 b. m. wojska serbskie weszły do powiatu Strumicy a równocześnie serbskie władze cywilne objęły administrację powiatu.

Ruch strajkowy w Barcelonie.

Barcelona, 29 listopada. (PAT). Havas. Strajk robotników budowlanych trwa w dalszym ciągu. Obecnie porzucili pracę personel kawiarni i restauracji.

Sytuacja strajkowa w Ameryce.

Waszyngton, 29 listopada. (PAT). Havas. Rokowania z górnikami, strajkującymi nie doprowadziły do wyników, ponieważ górnicy nie zgadzają się na zwiększenia zarobków o 14 proc.

Nowiny w kilku słowach.

— 0 —

— Zasadnicze klauzule traktatu z Bułgarią postanawiają między innymi: Bułgaria trzeźwa się Tracji, godzi się na odstąpienie kolana rzeki Strumicy i na „zrodukowanie” wojska do liczby 20,000.
— Jak donosi „Pest” sfery katolickie rozważają na serio wysunięcie i podtrzymanie

kandydatury następcy tronu Ruprechta na prezydenta republiki.

— Zmarł prozes niemieckiego związku pracy redaktor pisma „Der Tag” Paweł Maks.
— Marszałek Poch uda się w najbliższym czasie w podróż do St. Zjednoczonych.
— Rząd Kocłzaka w Irkucku podał się do dymalsi.

Wybory we Francji.

(Artykuł dyskusyjny)

Po przeprowadzeniu wyborów do parlamentów w kilku krajach Europy zachodniej, przedewszystkiem we Francji, Włoszech, Belgii i Szwajcarii, cała niemal prasa polska żywo zainteresowała się ich rezultatem. Zgodnie z głosem opinii całego świata, przypisano im kolosalną wagę w stosunku do przyszłej wewnętrznej i zewnętrznej polityki wszystkich państw europejskich.

Na łamach „Głosu Polskiego” jeden z najwybitniejszych warszawskich publicystów, znany ze swych radykalnych przekonań, używający obecnie pseudonimu Romana Halickiego, oświetlił sprawę omawianą w sposób następujący: bardzo wiele zastrzeżeń. Nic w tym zresztą dziwnego. Fakty realne i cyfry oddziaływały o wiele silniej na umysły, niż wywody, dążące do wyjaśnienia ich genezy. Suggestji zwycięstwa reakcji ulegli nawet stojący na zupełnie przeciwnym biegunie politycznym, że wymienię tu organ P. P. S. „Robotnika”, w którym p. I. M. B., acz bardzo ostrożnie, uznaje socjalistów we Francji.

Niechaj woino ni będzie zajęte inne nieco stanowisko, odnieść się bardziej niedowierzająco do cyfr, a punkt ciężkości całej sprawy przenieść na tło ogólnej sytuacji wewnętrznej, jaka się w krajach romańskich i półromańskich Europy wskutek wojny wytworzyła.

Podstawą wywodów p. Halickiego było niejako zrównanie pojęć bolszewizmu i socjalizmu. Nie będziemy się tu rozwodzić o różnicę zachodzącej między dwoma tymi światopoglądami politycznymi; wystarczy sąd, iż drogi obu programów tak się różnią od siebie, jak różni się sposób myślenia rewolucyjno-anarchistyczny, z bogatą donieszką jakiegoś fantastycznego, chorobliwego „idealizmu”, od czystej ewolucyjnej doktryny naukowego, marksowskiego socjalizmu.

Nikt może bardziej, niż socjaliści francuscy, nie zdaje sobie dokładnie sprawy z tej różnicy. Ale jednocześnie mają oni odwagę. Umieją ostro krytykować bolszewickie systemy rządów, nie lekają się jednak głosić hasła zaniechania interwencji w Rosji ze strony ententy, oraz domagać się radykalnych natychmiastowych reform społecznych, w rodzaju prawodawczego uznania udziału robotnika w zyskach i zarządzie przedsiębiorstw prywatnych, Czysty natomiast bolszewizm ma we Francji bardzo niewiele zwolenników, a i na tych należy się zapatrywać jako na ideową tylko przeciwwagę do stanowiska ugodowego, zajętego przez prawy odłam socjalizmu i radykałów.

Jakie teraz są istotne minusy położenia obozu socjalistycznego we Francji? Kraj ten jest, z racji gospodarczych warunków, krajem średniej burżuazji, drob-

nych kapitalistów, wyrosłych na podstawie obrotu handlowo-przemysłowego, lecz czynionych w ciągu długich lat oszczędności. Powstałe w ten sposób olbrzymie kapitały, Francja lokowała przeważnie w pożyczkach zagranicznych m. in. w rosyjskich. Podczas wojny Francja popierała Rosję kolosalnymi, miliardowymi sumami. Dziś drży w obawie o swe pieniądze, gdyż bolszewicy, jak wiadomo, anulowali wszelkie pożyczki zagraniczne. W poszukiwaniu środków obrony swej własności cała klasa drobnych i większych posiadaczy skupiła się dokoła hasła walki z Rosją bolszewicką; stąd też pochodzi jej zwartość przeciw socjalistom.

Nowy system wyborczy sprzyjał unji takiej, jak nie można lepiej. Chodzi o to, że spaczona w nim jest zasada proporcjonalności wyborów, tak iż w tych okręgach, gdzie jedna lista zdobywa absolutną większość głosów, choćby tylko o kilka większą od mniejszości, tam mniejszość nie dostaje ani jednego mandatu.

„Robotnik” podaje tedy następujący przykład:

W czwartym okręgu paryskim (Saint-Denis i Sceaux) wystawiono tylko dwie listy: wspólną mieszańską reakcji i socjalistyczną. Pierwsza zdobyła przeciętnie 150,172 głosów, druga 112,084. Absolutna większość wynosiła 130,150 głosów. W wyniku więc lista reakcyjna zdobyła wszystkie 14 mandatów, socjaliści zaś ani jednego! W okręgu tym przypadli socjaliści Longuet, Mayoras, Poncelet, Frossard i in. Tak samo w okręgu Seine-et-Oise lista republikańska o przeciętnej 86,377 gł. przeprowadziła wszystkie 12 mandatów, podczas gdy 37,313 gł. socjalistycznych przepadło.

Gdzież tu tedy mowa o tym, by obecne wyniki wyborów były odbiciem prądów nurtujących społeczeństwo?

Zresztą masy robotnicze nie okazywały szczególnego zainteresowania się wyborami. Skorupcjonowany francuski ustrój parlamentarny nie jest już dla proletariatu francuskiego ostoją jego praw, ani organem jego woli. Stąd pewna obojętność w stosunku do całego ustroju, którą zresztą bardziej wykazują masy, niż ich polityczni przywódcy.

Natomiast jest rzeczą ciekawą, iż istotnie Lenin i Trocki rzucili w świat hasło udziału w wyborach zachodnio-europejskich, celem zmanifestowania idei komunistycznych. Dotarło ono i do Polski, i jak twierdzą najlepiej poinformowane źródła, przy przyszłych wyborach do Sejmu polskiego i rad miejskich, komuniści już wezmą udział.

Zdaniem wielu socjalistów, obecne wybory we Francji przyspieszyć mogą tam rewolucję. Wiele sił socjalistycz-

nych pozostanie poza ramami parlamentu, tam więc rozwinięta wzmocniona działalność. Jednocześnie, ponieważ z wytłomaczonych powyżej przyczyn nastój mas nie będzie odpowiadał fizjonomii parlamentu, ferment poczyni wznosić, by w sprzyjającej chwili przypuścić stak nie tylko przeciw obecnej większości parlamentarnej, ale i całego ustroju.

Jeśli z tego punktu widzenia będzie się patrzeć na nowy skład parlamentu, to kwestja porażki socjalistów i radykałów stanie się bardzo problematyczna. Wielkie reformy socjalne i tak przysięść muszą, jeśli żądają tego wyłaniające się potrzeby społeczeństwa i najliczniejszej jego klasy — proletariatu. Skład parlamentu jest tu tylko momentem ubocznej wagi. Natomiast zaogni to tylko walkę w społeczeństwie i bynajmniej nie gwarantuje spokoju wewnętrznego we Francji.

Wyłania się jeszcze poważna kwestja wpływu wyborów francuskich na stosunki polskie. P. Halicki twierdzi, iż jest on dla nas korzystny. Pozwolimy sobie wątpić. W razie dojścia do władzy we Francji czynników radykalnych, interwencja w Rosji i wojna na wschodzie zostałyby zakodzona. Polska zakończyłaby też wreszcie tę wycieńczającą nas coraz bardziej walkę o interesy, bardzo wątpliwą dla nas wartości. W miarę wzmagania się reakcji francuskiej, szanse to

slabną i nadal płynąć będzie krew na dalekich polach Rosji, nie w obronie etnograficznej Polski, lecz międzynarodowego kapitalu.

Otwartą jest również kwestja, co wzmaga bolszewizm: reakcja, czy radykalizm. Anglja rozwiązuje tę sprawę w ten sposób, iż cały system jej rządów istotnie idzie na lewo. W Anglii wpływ bolszewicki są bardzo słabe. Francja bądź co bądź wystawiła kandydaturę Sadoula, z bolszewizowanego w Olesie kapitana, skazanego na śmierć przez francuskie sądy wojskowe.

Jeżeli chodzi o nasze granice zachodnie, to istotnie pozornie Francja reakcyjna może nam dać więcej, niż radykalna. Ale tylko pozornie. Rezultatu plebiscytu jesteśmy zupełnie pewni na Śląsku Górnym, co wykazały dobitnie anulowane przez ententę wybory gminne. Za traktatem stoi również reszta ententy, przedewszystkiem Anglja i Ameryka, które bynajmniej nie są skłonne do zmiany decyzji plebiscytowych.

Ze natomiast radykalny parlament francuski odmiennie, niż Clemenceau, zapatrywałby się na kwestję odszkodowań i sneksijskiej Saary — to nas absolutnie nie obchodzi.

Czesław Ostaszewski.

Łódź.

Z Rady miejskiej.

Następne posiedzenia Rady miejskiej odbędą się we wtorek i środę, 2-go i 3-go grudnia. Oprócz niezalutowanych spraw z poprzednich posiedzeń, na porządku dziennym znajdują się sprawy następujące: Wnioski magistratu w sprawie; podwyższenia kredytu na prowadzenie robót kanalizacyjnych do 2,175,000 mk.; pobrania podatku od dochodu za rok 1918 w wysokości 120 proc. stawek zasadniczych; upoważnienia magistratu do zawarcia umowy z Tow. akc. K. Schoiblera w przedmiocie nabycia gruntu, celem przedłużenia ulicy Fabrycznej.

Prace nad budżetem miejskim.

Komisja budżetowa Rady miejskiej, pracująca nad rozpatrzeniem budżetu za rok 1919—20 dotychczas zdołała zakończyć rozpatrzenie budżetów wydziałów — szkolnictwa, dobroczynności, komitetu tanich kuchni. Obecnie rozpatrywany jest budżet wydziału zerowności publicznej. Aby przyspieszyć prace, zamiast dotychczasowych 3 posiedzeń, wyznaczono 4 w tygodniu. Wątpliwie należy, czy komisja zakończy swoje prace w tym roku, tak że zarząd miejski prawdopodobnie przyniesiony będzie pracować z przewidywanym budżetem w czwartym kwartale roku budżetowego.

Zboże i mąka.

Komitet rozdziału chleba i mąki z państwowego urzędu zbożowego otrzymał pierwsze transporty zboża i mąki, doprowadzone do Łodzi podwodami do Aleksandrowa, a następnie przewiezione do Łodzi wahałami kolejki elektrycznej. Kiedy spodziewać się należy dalszych transportów i w jakich rozmiarach — narazie określić nie można.

takie z Ekaterynburga oświadczyły, że eks-car wraz z rodziną powinien być stracony; i od tej daty rozeszły się pogłoski z dwóch różnych źródeł o znalezieniu carskiej rodziny i krążyły po mieście. Według jednych, carska rodzina została zamordowana, według innych, miała być wysłana do Werchoturja, czy Permu. Wszystkie informacje, jakie zdołaliśmy zebrać w czasie sądowego śledztwa w tej sprawie, potwierdzają z wielką akuracją wymordowanie całej rodziny carskiej.

Dnia 17 lipca, wieśniacy z wioski Koptaki i z „włości” Werchnie-Isotsk, nazwiskiem Andrzej Sieremczewskij i Miron Alferow oraz inni zauważyli obozy wojsk, należących do czerwonej armii w odległości 18 wiorst (około 13 mil amerykańskich) od miasta Ekaterynburga.

Obozy te rozłożone były w lasach, niedaleko od tej wioski. Po odejściu żołnierzy, wieśniacy powracający tą samą drogą, którą przechodził oddział wojsk czerwonej armii, doszli do miejsca, gdzie czerwone gwardie miały postój. Tam w pobliżu kilku wydrążonych jaskiń i opuszczonych studni odkryto mały obóz, gdzie palono ogień. Rozgrzebiując popiół, wieśniacy ci znaleźli szmaragdowy krzyż, cztery fiszliny z gorsetu, kilka sprzączek od spodni i kilka pantofli, oraz kilka przedmiotów na powierzchni wody w studni i żelazną łopatę.

Wysłany urzędnik, zwany Isset Mine,

po obejrzeniu tych rzeczy, znalazł w studni stary, próżny worek, kilka szmat z dobrego płótna, sznurek od bucików i pewną ilość czarnych i błyszczących odpadków. Odkrył również dwa splamione odłamki szmaragdu i perły, oraz pewną ilość sukna, cuchnącego oliwą; wreszcie kamyk, oprawny w platynę, bardzo zasłabiał, koloru podobnego do zieleni iko-watej morskiej wody, dość duży. Był to dyament, wartości 100,000 rubli według orzeczenia rzeczoznawcy, który poddał ten kamień ścisłemu zbadaniu. Z wywodów tego eksperta okazuje się, że kamyk ten należał zapewne do naszyjnika, o najwspanialszej robocie artystycznej.

Na powierzchni flu, dokoła studni, odkryto ślady po wybuchu granatów, a na ścianach studni były jeszcze od tego czasu ślady od uderzeń pękających granatów w jej wnętrzu. Po wypompowaniu wody ze studni i usunięciu piasku, który tam należał do znalezienia palec ludzkiej ręki, cały garnitur sztucznych zębów, kilka kawalków bomby, męską szpilkę do krawata i inne mniej ważne przedmioty.

P. Pierre Gillard, któremu pokazaliśmy djamenty i inne przedmioty, zapewnia, że naszyjnik, którego części znalazł on, był zszyty w jedną z sukienek wielkiej księżnej Olgi lub Tatiany Mikołajówny C. do perłowych kołczyków, to rozpoznaje je ten sam świadek, jako własność excesarzowej. Derewenko zaś twierdzi, że garnitur sztucznych zębów był własnością dr. Botkina. Z porównania znalezionej kołczyki na brzegu stud-

Raport o zamordowaniu byłego cara.

Kiedy rząd Kocłzaka został usunięty z Ekaterynburga w Rosji, 7 lipca 1919 r. minister sprawiedliwości tegoż rządu zebrał był szczegółliwy co do zamordowania cara Mikołaja i jego rodziny w tem mieście, przed rokiem. Poświadczona kopia tego urzędowego dokumentu, adresowana do ministra spraw zagranicznych, została opublikowana w Stanach Zjednoczonych po upływie około sześciu tygodni po jej napisaniu. Akt ten podaje miesięcznik „Current History” w brzmieniu, które poniżej zamieszczamy.

Rodzina b. cara w Ekaterynburgu.—Pierwsze pogłoski.—Ślady w popiele.—Kosztowność w studni. Palec kobiecy.—W domu kaźni.—Otwory po kulach.—Zeznanie o scenie egzekucyj.—Dalsze śledztwo.

Do ministra spraw zagranicznych; „Podług informacji, jakie zebraliśmy w czasie śledztwa sądowego, przeprowadzonego w sprawie zamordowania Mikołaja II i jego rodziny, jesteśmy teraz w stanie ustalić następujące fakty:

„W pierwszych dniach miesiąca sierpnia 1917 r. eks-car wraz z rodziną został przetransportowany z Carskiego Sioła do Tobolska, z rozporządzenia rządu prowizorycznego, gdzie mieszkał do 25 kwietnia

(st. st.) r. 1918. w którym to dniu na mocy zarządzenia Centralnego komitetu deputowanych robotników i żołnierzy, rodzina ta została poinformowana, że musi natychmiast przenieść się do Ekaterynburga, to jest do miejsca, wyznaczonego dla niej na nową siedzibę.

Z powodu choroby eks-następcy tronu Aleksiego Mikołajewicza, po naradzie rodzinnej, postanowiono wysłać go do Tobolska w tym celu, że będzie pod opieką swych siostr i osób ze swego otoczenia.

Eks-car, carowa i księżna Maria Mikołajówna, w towarzystwie ks. Dolgorukowa, prof. Botkina i służ: Czemurowa, Siedaewa i Demidowa, wyruszyli do Ekaterynburga, gdzie po przybyciu ulokowano ich w domu niejakiemu Ipatiewa i tu poddano ich tak grubiańskiemu obchodzeniu się, jakiemu niema równego w żadnym więzieniu. Dnia 22 maja tego samego roku przybyli do nich w celu pocieszenia inni członkowie carskiej rodziny, to jest: Aleksy Mikołajewicz, Olga Mikołajówna, Tatjana Mikołajówna, Anna Mikołajówna (córki byłego cara), oraz pewne osoby z ich otoczenia, jak również pewna liczba służ.

P. Pierre Gillard, profesor, udzielający francuskiego języka następcy tronu i córkom cara, świadczy, że carowa zabrała ze sobą wszelkie kosztowności carskiej rodziny z Carskiego Sioła, a obawiając się by ich nie skradziono, pozaszywała je w kapełuszki i guziki swych córek i dam dworu.

W czerwcu 1918 r. (z powodu ruchu wojsk czecho-słowackich), władze sowie-

Od wydawnictwa.

Z powodu znacznego podniesienia płacy pracownikom drukarskim, oraz stale wzrastających cen papieru, farby, smarów i paliwa, wydawnictwo „Głosu Polskiego” widzi się zmuszone podnieść cenę prenumeraty.

Od dnia 1-go grudnia „Głos Polski” kosztować będzie miesięcznie mk. 8 fen. 50.

Wobec tego zaś, że i roznościele gazety zażądali i uzyskali podwyżkę, odnośnie „Głosu Polskiego” do łomów kosztować będzie

miesięcznie mk. 1.50 fen.

azem zatem prenumerata „Głosu Polskiego” w Łodzi z odnośnieniem, jak również z przesyłką pocztową na prowincję kosztować będzie 10 mk. miesięcznie.

Mamy nadzieję, że Czytelnicy nasi, w zrozumieniu wyjątkowo ciężkich warunków, w jakich znajduje się prasa, oraz w uznaniu wysiłków, jakie stale czynimy, w celu podniesienia poziomu pisma, bez sprzeciwu przyjmą tę nieznaczną podwyżkę, która w warunkach obecnych stanowi, niestety, zjawisko normalne.

tych funkcjonariuszów tylko w tym razie, gdy podróżnemu nie można dać miejsca w klasie wagonu, do której uprawnia go posiadany przezeń bilet, co się uwidoczniła w adnotacji, zrobionej na odwrotnej stronie biletu jazdy przez wspomnianego funkcjonariusza i opatrzonej stemplem stacyjnym, oraz czytelnym podpisem czyniącego adnotację.

Na mocy takiej adnotacji, podróżny może pozostawać w wagonie wyższej klasy, bez opłaty różnicy w cenie biletu dopóty, dopóki nie znajdzie się wolne miejsce w wagonie właściwej klasy, o czym konduktor winien pasażera tego powiadomić, oraz zrobić odpowiednią adnotację na bilecie, poczem podróżny obowiązany jest niezwłocznie przejść do wagonu właściwej klasy, lub jeżeli zechce pozostać, uiszczyć dodatkową opłatę za dalszy przejazd do stacji docelowej, gdyż w razie przeciwnym, będzie uważany za samowolnie jadącego w klasie wyższej wagonu.

Gdyby na stacji wyjazdu nie było miejsca i w klasie wyższej, podróżny ma prawo zająć miejsce w klasie niższej, w której są jeszcze wolne miejsca, lub zamieścić podróżny.

W obydwóch wypadkach winna być przez wyżej wskazane osoby zrobiona odpowiednia adnotacja na bilecie: w pierwszym — dla zwrócenia różnicy w cenie biletu, w drugim zaś — dla otrzymania z powrotem należności za przejazd. Zwrot pieniędzy może być uskuteczony w drodze reklamacji, zgłoszonej do wydziału dochodów w Warszawie, z dołączeniem biletu, którego w takich razach nie należy oddawać bileterowi po skończeniu podróży.

ni z fotografią kolczyków, jakie nosiła ex-cesarowa, którą to fotografię doręczono śledczej komisji, niema najmniejszej wątpliwości, co do ich oryginalności. Drugiego kolczyka nie można było znaleźć na miejscu śledztwa. Jednakowoż znaleźliśmy kilka kawałków pereł, a rzeczoznawca, który ustalił ich gatunek przez analizę, dodał, że należą one do innej pary kolczyków, a nie do tej, z której jeden znaleziono. Co do kawałka znalezionego palca, zezwany lekarz-rzeczoznawca oświadczył, że jest to część palca kobiecego, ze szczególniejszą starannością utrzymywanego.

Po przeprowadzeniu śledztwa w domu Ipatiewa, w którym przebywała czas jakiś carska rodzina, ustalono fakt, że drzwi do jednego z pokojów na drugim piętrze, zostały rozbite uderzeniami bagnetu i wysadzane z zawias przy pomocy jakiegoś narzędzia. Na dolnym piętrze, w pokoju, gdzie naszym zdaniem musiano dokonać zbrodni, zauważyliśmy sześć małych dziur w różnej odległości od siebie w ścianie, naprzeciw drzwi. Podobne dziury widzialne są na lewej stronie podłogi, w miejscach, gdzie zmywano ślady krwi, lub zacierano je piaskiem. Uważne zbadanie tych otworów naprowadza do wniosku, że pochodzą one od wybuchowych kul, nadto, że w niektórych z tych otworów znajdują się do tego czasu ślady naschniętej krwi. Co do zeznań sądowych pod względem tych otworów, widzialnych w ścianie tego pokoju, w wysokości od 5 do 32 „kieraków” — od 7 i pół do 50 cali od

Dodatek sejmowy dla nauczycieli.

Wezorał o godz. 4-ej popoł., w biurze inspektoratu szkolnego okr. m. Łodzi, rozpoczęły się wypłaty dodatku sejmowego nauczycielom szkół miejskich № 1 do 22 włącznie, za czas od 1-go lipca r. b. Wypłaty dla nauczycieli dalszych szkół odbywać się będą kolejno w dniach następujących, poczynając od poniedziałku, 1 grudnia.

O zwrot maszyn.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło okólnikiem swym magistrat, iż wszelkie reklamacje w sprawie zwrotu maszyn zebranych przez Niemców podczas okupacji należy czynić w porozumieniu z Ministerstwem Handlu i Przemysłu. Dotyczy to również koncesjonowanych przedsiębiorstw miejskich, z których szczególnie ucierpiała elektrownia przez rekwizycje turbogeneratora, oraz kolejki elektryczne przez zabranie kabli itp.

W sprawie przemysłu łódzkiego.

Bawił w Łodzi delegat ministerjum pracy i opieki społecznej pan Ringman, który wspólnie z inspektorami pracy wszystkich tutejszych okręgów odbył konferencję w sprawie możliwie szybkiego i intensywnego uruchomienia łódzkiego przemysłu, głównie włóknistego.

Po trzygodzinnych debatach, został opracowany odpowiednio amotywowany memoriał, który p. Ringman zabrał do Warszawy, dla przedstawienia ministrowi.

O telefony.

Urząd starszych zgromadzenia kupców łódzkich i komitetu giełdowego zwrócił się, z powodu braku telefonów w Łodzi, do ministerstwa poczty i telegrafów i ministerstwa handlu i przemysłu z odróbnym memoriałem, w którym wskazując, że do różnych trudności w uruchomieniu przemysłu i ożywienia handlu przyczynia się brak komunikacji telefonicznej. Obecna stacja telefoniczna nie odpowiada za daniem szerzego ogółu, bo urządzona jest tylko na 400 abonentów. W memoriale wskazano, że Warszawa już obecnie posiada 15,000 abonentów. Do liczby łódzkich abonentów wliczone są także różne urzędy. Przed wojną łódzka stacja telefoniczna liczyła 3,500 abonentów i to nie wystarczyło dla takiego wielkiego miasta przemysłowego; już przy władzach rosyjskich asygnowano półmilion na rozszerzenie stacji. Z wybuchem wojny roboty te niemal zakończone zostały. W rezultacie obie powyższe instytucje proszą o usunięcie tych niewygód, jeżeli zaś rząd nie jest w stanie wprowadzić ładu, to proszą o oddanie sprawy telefonicznej w ręce prywatne.

Uroczysty obchód powstania listopadowego.

Staraniem referenta oświatowego przy 28 pułku piechoty, podporucznika Duszkiewicza i Towarzystwa szerzenia wiedzy wśród żołnierzy, odbyły się wczoraj o godz. 8, 5 i 8 i pół wieczorem trzy uroczyste akademje w Teatrze Polskim ku uczczeniu powstania listopadowego. Akademje te przeznaczone zarówno dla ludności cywilnej, jak i dla wojskowości, wypełniły szczerze i widowie. Program był nader urozmaicony. — Po odegraniu przez orkiestrę hymnu narodowego wygłosił starszy żołnierz J. Wojtyński na

podłogi, a które można widzieć również w posłodze, pozwalamy sobie wnioskować, że zastrzelono tu kilka osób, niektóre w pozycji stojącej, inne w pozycji leżącej. Na jednej ze ścian tego samego pokoju można odczytać następujący napis w języku niemieckim, skreślony niewłaściwą ręką.

„Das ist die Nacht, während welcher der Zar war totgeschossen”.

Wszystko to, co powyżej przytoczyliśmy, jest tylko materiałem dowodowym, którego pozwalamy sobie użyć za podstawę do wniosku, że morderstwo carskiej rodziny zostało dokonane; co do innych dowodów, śledztwo zebrało je w czasie przesłuchiwań długiej listy świadków.

Z zeznań tych przytaczamy najbardziej sensacyjne:

Jednym z najbardziej znamienitych zeznań co do tej zbrodni jest to, złożyła niejaka Kaptolina Agafomowa, która złożyła je podług poprzedniego opowiadania jej brata Anatola Jakimowa, który też brał udział w pełnieniu strażi dookoła domu Ipatiewa. Powiada ona, że w miesiącu lipcu jej brat Anatol Jakimow, który zdawał się być sfałtrowany, a nawet wynędzniały, przyszedł do niej w odwiedziny. Ona zadawała mu różne pytania, a on opowiadał z wielkim wzburzeniem okoliczności, wśród których zabity został Mikołaj Romanow, jego rodzina, lekarz, dany dworu i lokaj.

„Okolo godziny pierwszej po północy — tak rozpoczął on swe opowiadanie — zbudzono wszystkich uwięzionych i kazano im zejść do dolnych pokojów. Zeszli oni na dół, a

akademjach o godz. 8 i 5 po południu okolicznościowo słowo wstępne, poczem nastąpiła deklamacja pani Sławskiej, oraz obraz dramatyczny w jednym akcie Staszczyka pod tyt. „Noc w Belwederze” odegrany przez artystów Teatru Polskiego. Następnie oddeklamował pan Rdzawicz, artysta Teatru Polskiego „Warszawiankę” Or Ota, a pani Żbikowska „Markietankę” z pod Warszawy”.

Program uroczystości wieczorowej był ten sam z tą zmianą, że słowo wstępne wygłosił kapitan Blyk.

Akademje tak popołudniową, jak i wieczorną zakończyła apoteoza, wykonana przez żołnierzy.

Cała uroczystość wywarła bardzo podniosłe wrażenie.

Dochód z akademji przeznaczono na szerzenie wiedzy wśród żołnierza polskiego.

Samochody.

Wobec trudności komunikacyjnych, grono tutejszych kapitalistów ze sfer przemysłowych tworzy poważną spółkę z kapitałem półtoramiljona, w celu zakupu kilkunastu większych samochodów ciężarowych dla przewozu towarów i ciężarów.

Oprócz tego w mieście powstało kilka pomniejszych garażów, których właściciele wypuszczają wkrótce na miasto pewną liczbę samochodów osobowych i ciężarowych w celach ułatwienia komunikacji miejskiej.

Z Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności.

W piątek wieczorem odbyło się posiedzenie rady zarządzającej chrześcijańskiego towarzystwa dobroczynności pod przewodnictwem pastora Gundlach, na którym, między innymi, załatwiono sprawy następujące: Prezes zarządu zdawał sprawę z poczynionych przezeń kroków, mających na celu wyjednanie zapomogi dla domu starców i kalek. Zatwierdzono uowowbranego p. Stefana Pruszyńskiego na stanowisko przewodniczącego I-ej dzielnicy, zaś p. Rudolfa Tetzlawa na jego zastępcę. Wniosek p. Szymańskiego odnośnie ufundowania sztandaru z godłami towarzystwa w zasadzie zaakceptowano, wykonanie uchwały ze względu na brak funduszy jednakże odłożono. Odczytano list magistratu w sprawie asygnowania 353 mk. dla przeprowadzenia remontu w przytulku noclegowym.

Wznowienie zebrań giełdowych.

Łódzki komitet giełdowy postanowił powołać na nowo do życia zebrania giełdowe.

Za spekulację walutą niemiecką.

W październiku r. b. na dworcu kolei Łódź-Fabryczna, agenci policji kryminalnej zatrzymali Hudesę Margolis, (Południowa 12), u której przy rewizji osobistej znaleziono 26.800 mk. niemieckich. Margolisowa zeznała, że do dnia pierwszego października prowadziła w Piotrkowie restaurację, którą zlikwidowała i przyjechała do Łodzi na stałe. Ponieważ nie miała przy kim pozostawić pieniędzy, zabrała je ze sobą.

Otrzymała gotówkę w różnych walutach: rublach, markach polskich i niemieckich, które to waluty, jak zeznała, mają odbyć w Piotrkowie.

Następnie zmieniła je na marki. Ponieważ żadnych dowodów ze sprzedaży

tam powiedziano im, że nieprzyjacieli może nadejść lada chwila do Ekaterynburga i że many ich stracić. Zaledwie padły pierwsze strzały on i następcą tronu zostali naprzód zabici, inni byli tylko ranni. Z tego też powodu musieliśmy ich podobijać kolbami i bagnietami. Była tam jedna dama dworu, która strasznie kopała. Walczyła ona nawet, zasnając się materacem. Później znaleźliśmy trzydzieści dwie rany na jej ciele. Wielka księżna Anastazja Mikołajówna mdlała, a kiedy zaczęliśmy ją przeszukiwać — wrzeszczała z całych sił. Została ona w końcu uspokojona pchnięciami ba netu i uderzeniami kolb karabinowych. Scena tych zbrodni była tak straszna i tak szkuradna — mówił dalej Jakimow — że tylko z trudnością mógł na to wszystko patrzeć i wolał wyjść z mieszkania, aby się ochłodzić.

Kapitolina Agafomowa dodaje: — „Jest wprost niemożliwym uwierzyć w to opowiadanie Anatola Jakimowa, lecz jego zachowanie się przy pożegnaniu następnego wieczoru po spełnieniu zbrodni było nienaturalne! Był on zupełnie zdenerwowany, wrok jego przeszywał nawskroś, jego dolna warga drżała! Widocznym było z tego, że musiał on przeżyć coś starszego poprzedniej nocy.”

Prócz tego, co wyżej powiedziano, na podstawie zeznań kilku innych osób, śledztwo ustaliło fakt, że oprócz tych wszystkich dowodów, stwierdzających niewątpliwie morderstwo carskiej rodziny, jest pewna liczba osób, które oświadczyły, że członkowie tej rodziny nie zostali zastrzeleni, lecz, że prze-

transportowano ich z Ekaterynburga do Permu, lub do Welkoturjewa. Z tego też powodu starano się przeprowadzić śledztwo podług tych wskazówek, lecz nie zdołano stwierdzić, czy te pogłoski o wywiezieniu są prawdziwe, ani też nie można było znaleźć choćby jednego świadka, któryby mógł poświadczyć, że oświadczył to wywołanie carskiej rodziny.

Są to wszystkie materiały dowodowe, jakie zebrało przedwstępne śledztwo w tej sprawie w celu ustalenia faktu dokonanej zbrodni. Niedawno temu przejeżdżając całą telegraficzną korespondencją okolicznej rady delegowanych robotników i wieśniaków z Ekaterynburga. Prócz tego aresztowano niedawno głównego uczestnika tej zbrodni. Jest nim Paweł Medwedjew, który ma być wkrótce przesłuchiwany. Jest bardzo możliwe, że wobec tego, w niedługim czasie powinniśmy mieć informacje co do miejsca, gdzie ciała te pochowano.

Minister sprawiedliwości przywiązuje wielkie znaczenie do tej sprawy; kierują nią sędzia Piotr Sokolow, obeznany z najbardziej zawiłymi sprawami. Równocześnie poczyniono wszelkie środki w celu zebrania w czasie śledztwa wszystkich przedmiotów historycznej wartości, które należały do ex-cesarza i jego rodziny.

(Podpisano: Starynkiewicz, minister sprawiedliwości). Wiarygodność kopji z oryginałem potwierdzam:

V. Nikiforow,

dyrektor drugiego Departamentu.

M. nie miała, sprawę tę skierowano do Urzędu walki z lichwą i spekulacją.

Komisja sądowa skazała Margolisową za spekulację walutą niemiecką na konfiskatę 26.800 mk.

Teatr Polski.

Dzis, w niedzielę, po południu, o godz. 8 po cenach popularnych Teatr daje aktualną krotkowielu satyryczną W. Perzyńskiego p. t. „Polityka” wywołująca na każdym przedstawieniu głośnie wybuchy śmiechu. Wieczór zaś po cenach zwyczajnych ukaże się wodewil A. Szobera, ilustrowany muzyką Sonenfelda „Podróż po Warszawie”.

W poniedziałek po cenach najniższych odegrany będzie „Książę Józef Poniatowski” A. Hertzka.

Zapowiedź występów uroczej J. Szylinzanki obudziła żywe zainteresowanie, czego dowodem ożywiony rach przy kasie teatralnej. Pierwszy występ znakomitej artystki odbędzie się we wtorek 3 grudnia w sztuce J. A. Hertzka p. t. „Bez zarzcy”.

Sala T. M. M.

W środę, 3 grudnia odbędzie się wieczór arji operowych i pieśni basisty opery Piotrogardzkiej, A. Akimowa. Bilety w cenie od 4 do 12 mk. są do nabycia codziennie w księgarni „Książka i Sztuka” Benedykta S. Członkowie T.M.M. korzystają z ulg.

Echa malwersacji w Radzie Opiekuńczej.

Na plenarnem posiedzeniu członków łódzkiej miejscowej Rady Opiekuńczej, łącznie z członkami komisji rewizyjnej, po wysłuchaniu sprawozdania o malwersacji, dokonanej przez urzędnika Rady, Czesława Stępowskiego, i przyjęciu do wiadomości oświadczenia obecnych na zebraniu członków, którzy przez trwanie malwersacji byli w zarządzie, że za niedopatrzienia swoje materialnie odpowiadają, przyjęto jednogłośnie następującą uchwałę:

1) Członkowie Rady Opiekuńczej z dniem dzisiejszym składają swe mandaty i wybierają komitet wykonawczy, składający się z 3-ch osób, który czasowo będzie prowadził interesy Rady aż do uformowania się w porozumieniu z R. G. O. nowego składu Rady.

2) Łódzka M. R. O. wybiera nową komisję rewizyjną, której powierzone zostanie, łącznie z rewidentami, wydelegowanymi przez R. G. O., dokładne sprawdzenie ksiąg.

Do komitetu wykonawczego wybrani zostali: pp. ks. Wyrzykowski, S. Barciński i L. Chwalbiński,

Do komisji rewizyjnej: pp. Jarzębowski, Łukomski i Naruszkiewicz.

Skrzynka do listów.

Echa pertraktacji z zecerami.

Szanowny Panie Redaktorze!

W imię bezstronności, nprzejmnie proszę Szanownego Pana Redaktora o łaskawe zamieszczenie w swem poczytnym piśmie poniższego oświadczenia:

Krzywdząca w wysokim stopniu imię moje — wzmianka w „Rozwoju” jest wytworem złości i zawiści łódzkiej, bo

1) ja, wraz z innymi delegatami właścicieli firm, samowolnie przedstawiciele pracowników drukarskich do swego kantoru nie spraszalem, lecz czynilem to

w porozumieniu z drugim delegatem p. Borysiewiczem, który od siebie zawiadomił również p. Książkę o miejscu i godzinie zebrania się delegatów. Pan Książka tendencyjnie dążył do zerwania pertraktacji z pracownikami, gdyż na to zebranie nie przybył i na polubowne załatwienie z pracownikami się nie godził. — Tem bardziej p. Książka zawinił, że jako delegat nie wypełnił swoich obowiązków i, jak w ostatnich dniach się dowiedzieliśmy, p. Książka w tym czasie sprzedał swój zakład drukarski i tem samem mało przykładał wagi do tego, jaki obrót weźmie sprawa żądań pracowników drukarskich.

2) Umowa z pracownikami była podpisana nie przezemnie jednego, lecz również przez innych delegatów. — Podpisu p. Książka na tej umowie niema, jak to już zaznaczył „Rozwój“ w swoim wyjaśnieniu.

3) Oszczerstwo było skierowane nie tylko pod moim osobistym adresem, lecz również pod adresem firmy, której jestem współwłaścicielem i reprezentantem. To najdotkliwiej świadczy o celu kalumnji.

4) Wyjaśnienie w dzisiejszym „Rozwoju“ nie daje mi pełnej satysfakcji, gdyż krzywdą, jaką mi wyrządzono, jest zbyt wielką, aby się dała przez zwykłe sprostowanie naprawić.

Wobec powyższego wystąpiłem na drogę sądową, aby winnych oszczerstwa ukarać.

Z wysokim szacunkiem
B. Kotkowski.

Oświadczenia.

Prosimy uprzejmie Szanownego Pana Redaktora o umieszczenie w piśmie swoim niniejszego oświadczenia:

W dniu 22 b. m. zawarta została umowa między delegatami Stowarzyszenia właścicieli drukarni i litografii a delegatami Stowarzyszenia pracowników drukarskich. Ze strony Stowarzyszenia właścicieli pertraktacje prowadzili upoważnieni delegaci pp. B. Kotkowski i J. Borysiewicz, działając zgodnie z dyrektywami, udzielonymi im na zebraniu członków Stowarzyszenia właścicieli w dniu 19 b. m.

Wobec tego wzmianka, umieszczona w Nr 320 „Rozwoju“ z dnia 23 b. m. pod tytułem „Z kroniki kryminalnej“ (!!!), uwłaczająca członkowi naszego Stowarzyszenia p. B. Kotkowskiemu jest zupełnie bezpodstawną wysocę krzywdzącą; przeciw takiemu oświeceniu kwestji gorąco protestujemy.

Łódź, 28 listopada 1919 r.

Właściciele drukarni łódzkich:

Z. Manilius; Grapow i Mazurkiewicz; Terakowski i S-ka — B. Froelich; Szezeńska; A. Miller; M. Szatniak; E. Kulisz; Drukarnia Państwowa — E. Roman.

Loterja R. G. O.

V klasa, 1 dzień ciągnięcia.
20 000 48076
4.000 87539 49831 61822
1.500 13 2721 8160 18511 24105

84560	85250	88567
1000	7780	9080
11426	12212	13635
16178	25580	44180
52152	61194	68162
800	1045	5393
7854	12099	14361
17706	21038	23602
30677	45052	49009
50852	50945	51279
58721	65149	600
47	163	1240
3416	3941	5148
5999	10960	11978
15935	17205	20634
23179	26550	26848
29876	30999	39357
40811	46225	50707
55076	56062	57689
59683	60653	61772
62005	63901	64108
64466	67108	

Giełda warszawska.

Dnia 29 listopada.

6% oblig. m. Warszawy 1915/16 r.	210.—	200.—
6% obl. m. Warszawy 1917 r. za 100 mk.	99.—	98.50
5% oblig. banku ziemsk. za 100 mk.	103.—	97.—
4 1/2% listy zastaw. ziemskie A i B	178.—	178.25
4 1/2% listy zast. ziemskie	179.—	—
5% listy zast. m. Warszawy po 3000 i 1000	208.50	209.—
4 1/2% listy zast. m. Warsz.	197.—	187.—
5 pr. listy zast. m. Łodzi	—	—
4 i pół pr. listy z m. Łodzi	—	—
Ruble carskie	126.75	127.50
Ruble damskie	48.—	49.—
Drobne	—	—
Korony	63.00	68.50
Franki	—	—
Dolary	—	—

Ceny bawełny.

LE HAVRE, 28 listopada. (PAT).
Ceny bawełny. Pierwszy zbiór 514
— drugi 502, trzeci 486.

Dewizy w Pradze.

Bruksela—590, Amsterdam—1930, Berlin—133, Zurych—940, Chryttianja—1181, Kopenhaga—1095, Sztokholm—1234, Paryż—566.50, Mediolan—451.50, Londyn—217.50, Nowy Jork—50.50, Wiedeń—85, Bukareszt—178, Sofja—120.

Amerikanie nabywają kopalnie węgla. „Deutsche Zeitung“ donosi z Morawskiej Ostrawy, że rokowania amerykańskiego konsorcjum w sprawie nabycia kopalni hr. Larischa dobiegają końca. Konsorcjum zamierza także zakupić kopalnie węgla w zagłębiu Zachodnim.

—X—

Gabinet Dentystyczny

E. FUCHS

Mawrot 4.

Ceny przystępne dla mniej zamożnych.

Leczenie chorób zębów i jamy ustnej. Porcelanowe i złote korony, oraz zęby sztuczne bez podniebienia. 18—11
Godziny przyjęć od 9-ej do 7-ej. Osobiście przyjmuje od 11 do 1 i od 5 do 7-ej.

KINO „POLONIA“

Konstantynowska 16.

Program śmiechu!

Tylko dziś i jutro!

Po raz pierwszy w Łodzi.

Szmuglerzy

Wielce komiczna sztuczka kinematograficzna w 4 wielkich częściach ameryk. fabr.

„WORLD“

W roli głównej Król komików **CARLES CHAPLIN**

Nad program: **Pikuś się żeni.**

Wesoła farsa w 2-óch częściach.

Uwaga: Program powyższy cieszył się w Warszawie nadzwyczajnym powodzeniem.

Mydło angielskie
w lepszym gatunku
po Mr. 7.50 za funt
i . . . 8.50
sprzedaje
Międzynarodowy Dom Handlowy
Al. Kościuszki 24. 828-3

Lecznica Lekarzy Specjalistów.
Piotrkowska № 17, drugie podwórze.

9—10 ch. chirurg., uszu, gardła i nosa codz. **Dr. H. Goldberg**
9—10 choroby oczu codziennie **Dr. Garliński**
10—11 choroby wewnętrzne codziennie **Dr. Magdziński**
11—12 chor. wener. i skórne codziennie **Dr. Dukiewicz**
11—12 choroby kobiece codziennie **Dr. Ługowski**
12—1 chor. wewnętr. i dzieci. (pluc i serca) **Dr. Osiecki**
12—1 chor. kobiece i chirurg. codz. **Dr. Artykiewicz**
1—2 chor. skórne i weneryczne codz. **Dr. Skusiewicz**
2—3 chor. nerwowe poniedz., środa piątek **Dr. Mittelstaedt**
2—3 choroby oczu codziennie **Dr. Michałski**
3—4 choroby wewnętrzne i dzieci codziennie prócz srody i soboty **Dr. Jankiel**

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codzieln. prócz świąt;
2) Porada 5 min. Operacja i opatrunki wszelkiego rodzaju—od umowy. 4035—26

Przedstawiciel na Łodzi i okolice, oraz hurtowa sprzedaż
D. MARKUS, Piotrkowska № 53. 805-6

Skład materiałów dentystycznych
Ogólnik i Samuels

Piotrkowska № 23, front, I piętro.
Poleca wielki wybór zębów. 738-4
Skład otwarty od godz. 9 do 7 bez przerwy.

Sklep Komisowy FELIKSA POTZA
ul. Sienkiewicza 35.

Poleca: Palta, ubrania, suknie, kapelusze, czapki, obuwie i t. p. Przyjmuje do sprzedaży zbędne w domu przedmioty, w niektórych wypadkach za gotówkę. 81-3

Tania wyprzedaż po zwinięciu sklepu.
SZTYWNE najmodniejsze Hückla kapelusze załączkowe od mk. 30.
ZAKIET łapkowy, ełki kointer, mk. 1,300, Futro damskie na lisach mk. 1,000.
Pracownia wykonywa futrzane roboty solidnie i tanio.
E. EIFER, Piotrkowska № 33,
prawa oficyna, II-pte wejście, 1-sze piętro, mieszk. 33.
Uwaga: Dwa razy tygodniowo osobiście załatwiam wszelkie zlecenia do Radomia. 929-2

KRAWIEC MĘSKI
Po wieloletniej praktyce i uzyskaniu kwalifikacji, wchodzących w zakres krawiectwa męskiego, długoletni współpracownik firmy W-go Ch. Wutkiego.

Franciszek Chojnacki
otworzył własną pracownię krawiecką przy ul. Mawrot 35.
Wykonanie solidne. Ceny przystępne.

Krawiec damski M. AJZENBERG,
Zawadzka 15.
poleca najnowsze modele, wykonywa futrzane roboty. Dla nau-czytelielk ustępiwo. Ceny umiarkowane. 68-1
Uwaga! Wejście przez bramę.

Pasy skórzane
wszelkich rozmiarów: FRANCUSKIE, SZWAJCARSKIE, jak również PARCIANE PASY nabyć można taniej niż wszędzie 90-63

Piotrkowska 25 (w podwórzu) u M. Baharier.

Pierwszorządny Krawiec Wojskowy
Sz. Weksler, ul. Piotrkowska 32

przyjmuje wszelkie zlecenia dla wojska z własnego i powierzono-go materiału, posiada na składzie wielki wybór kożuszków oraz baklesz na futrze. Ceny przystępne. 89-31

Dr. Feliks Skusiewicz! Szkoła wodne 36-38° C-mé
ul. Andrzeja 11.

Choroby skórne i weneryczne.
Godziny przyjęć: od 9—11 i od 3—7 i pół po poł. Panie 11—12 rano. 179-11

Gabinet Dentystyczny i pracownia sztucznych zębów
Józefa Bohosiewicza
Łódź, Główna 7, III p., front.
Od 9—1 i od 3—7.

Zęby sztuczne w słocie i kauczuku. Wykonywane są po b-niskich cenach, metodą zagraniczną. 44-1

Najnowszych
Robót ręcznych

udziela w kompletach lub pojedynczo dypl. naucz. Ares:
Karola 8, m. 6. 60-2

B. Kierownik

(izrael.) kanc. adw. stud. prawa, Peters. Uniw. z praktyką biurową, poszukuje posady w poważnej instytucji handlowej lub dobroczynnej. Łask. oferty do adm. Głosu, sub „T. R.“ 7302-2

Skupuję marki
przeistemplowane z listów: polskie, okupacyjne i t. p. Biuro marek pocztowych B-cl Eibich, Grzybowska 17, Warszawa. 922-1

Dr. M. Papierowy

Akuszer i specjalista chorób kobiecych.
Półndulowa 23
Przyjmuje od 9—11 r. i od 4—6 po poł. 876-16

A. A. A. A. A. Kupię wszelkie- go rodzaju resztki bawełniane i jedwabne, oraz wszelką garderobę męską, damską i dziecięcą. Sklep komisowy A. Stelzer, Piotrkowska 100, róg Głównej. 693-1

A. A. A. A. A. Sklep komisowy Kłewicza, Łódź, Sienkiewicza (Mikolajewska) 67. Poleca po cenach przystępnych palta męskie, damskie, futra, garnitury marynarkowe, suknie, bluzki, spodnie, spodnie, bielizna ciepła damską, męską i dziecięcą, pończochy, skarpetki, rakawiczki ciepłe, obuwie, chustki wełniane duże i małe, czapki watolnowe w wielkim wyborze, sweatery damskie, męskie i dziecięce. Materiały na ubrania, kołnierze i bluzki, jedwabie, płócienną bieliznę i pościel. Wszelką bieliznę kupuje. Przyjmuje również do sprzedaży komisowej na dogodnych warunkach. 93-1

A. A. A. A. Najodpowiednie na podarunki gwiazdkowe. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek. Bostony, szewciki, korty, welury, drapy, sukna na kożuszk, podszewki i watałna, jedwabie, etaminy, biały towar na bieliznę, batysty, cajtji, barchany flaneli, na pościel, wsypy, metkał, surówka na fartuszeki, festing, atlas i zefiry. O wiele taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnem. Kłiwskiego № 40 (Widzawska), front II p. m. 10 na prawo. 7032-20

Futro męskie prawie nowe sprzedam b. tanio. Obejrzeć można od 1 i pół do 3 codziennie. Długa 143 m. 11. 93-1

Kompletne urządzenie sklepowe sprzedam za 1.200 Mk. 2 szafy, 2 bufety, szafka skrzynki i t. d. Sklep przywozy, Nawrot 17. 91-1

Pokój umeblowany frontowy do wynajęcia, Cegielińska 86 m. 8 od 12 do 4. 97-3

Pokój z meblami lub bez przyrodnie chłodny, do wynajęcia. Poludulowa 4 m. 9. 1

Uwa pokoje umeblowane do wynajęcia. Andrzeja 43, m. 13. 523-8

Dr. med. Bron. Frenkel
choroby nerwowe
Przyjmuje od 5 1/2 — 7 1/2 w **Krótką № 19,** parter

Dr. med. Ernestyna Rozenblatowa
Choroby oczu
Przyjmuje od g. 9 do 11 i od godz. 6—7.
Zielona 14 — 5.

Crep de chin w kolorach Flanelo
Switry wełniane damskie
Zamsze na palta, szewioty, sukna
Wełny w różnych kolorach
Etamina haft i gładie
Odpassowane sukienki haftowane

Wielki Wybór!

R. MARGULIES
 Łódź,
 Piotrkowska 92.

Flanelo Pledy i chustki ciepłe
Bielizna damska i męska ciepła
Madepolamy, płótna, batysty
Silezia, płótno pościelowe
Purpur, Metkale, Satyny na kołdry
Prześcieradła, ręczniki, chusteczki do nosa.

188-3

Geny przystępne!

Prześcieradła, ręczniki, chusteczki do nosa.

GRAND
KINO
 Ostatnie 2 dni!

Jeszcze tylko dziś i jutro!

Blanka i Janka u Maharadży

GRAND
KINO
 Ostatnie 2 dni!

EPILEPSIN-SPIESS

Epilepsja i jej pierwsze objawy, jak zawroty głowy, osłabienie i zamroczenie świadomości, jak i wszystkie choroby nerwowe lezone być winny przez wytwarzanie w osłabionym organizmie substancji kwiłotwórczych i odżywnie komórek nerwowych. Stosowany w tych wypadkach brom, w czystej jego postaci i w różnych jego odmianach, nie daje pożądanego wyniku, zwłaszcza, że nie przez wszystkie organizmy jest dodatnio znośny. Pożądany skutek osiąga się dopiero przez połączenie związków mineralnych z wyciągami roślinnymi, które zawarte w proszkach

EPILEPSIN-SPIESS przyczyniają się do zmniejszenia chorobliwej pobudliwości mózgu i do pośredniego usuwania przyczyn, wywołujących napady epileptyczne lub wogóle objawy nerwowe.

EPILEPSIN-SPIESS wzmacnia organy krwio wroczę, a przez to wzmacnia organizm i czyni go odporniejszym. Działa odżywczo na komórki nerwowe, więc udrawia system nerwowy.

Zmniejsza chorobliwą pobudliwość mózgu, a przez to podnosi na duchu chorego.

Usuwa przyczyny, mogące wywoływać napady i dzięki temu prowadzi do stopniowego zaniku cierpienia.

Epilepsin-Spiess używany być może przez osoby dorosłe i dzieci według przepisu dołączonego do proszków. Nie jest przykry w użyciu, nie wymaga zmiany trybu życia i nie wywołuje zaburzeń w organizmie.

Żądać wszędzie w pudełkach po 15-60 proszków.

Związek Zawodowy Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi, Al. Kościuszki 21.

W sobotę, dnia 6-go grudnia r. b. o godz. 9-ej wiecz. odbędzie się w lokalu własnym

Koncert-Raut

dla członków Związku i wprowadzonych gości.

Udział biorą: 058-3

Panowie: Henryk Rozenband-Leszko (skrzypce), Ryszard Kajson (śpiew), Karol Rdzawicz-Chlebński, art. dram. Teatru Polskiego (recytacje) Zygmunt Rychterman (piosenki), pani Bunią Rajchmanowa (przy fortepianie).

Od godz. 11-ej wieczór tańce.

Orkiestra pod batutą LEONA KANTORA.

Bufet na miejscu. ... Bufet na miejscu.

Bilety wejścia w cenie mk. 5 sprzedaje kancelarja Związku oraz kasa Składnicy, Al. Kościuszki 21.

UWAGA: Ilość biletów ograniczona.

Farby drukarskie
 Farby litograficzne
 Farby rotacyjne
 Póskosty drukarskie
 Papiery umdrukowe
 POLSKA

Dom Agenturowy **Emil Henke**
 ul. św. Anny 21. 026-1

Zagraniczne Garnitury
 nadeszły

Męskie garnitury

z dobrego materiału najlepsze wykończenie 400.- 500.- 600.-

Garnitury dla chłopców

od 15 do 20 lat granatowe, czarne lub w desenie mk. 40.-, 500.-

SZNECHEL i ROZNER
 Łódź, Piotrkowska 100. 841-1

OLEJU!

Do fabrykacji oleju: prasy, młynki i piecyki najnowszych systemów poloca 177-3

Pierwsza Łódzka Fabryka Maszyn Piekarskich i Cukierniczych

TWARDOWICZ i ORNER

Łódź, Konstantynowska 86.

Skład papieru i materiałów piśmiennych

A. U. LUKSENBERG

Łódź, Piotrkowska 31.

Dostawa do biur i urzędów. Geny przystępne.

Zelówki

damskie i męskie, oraz skóry na podeszwy, branzle, obcas, boki i karki poleca 048-1

Skład **W. Herbsta**

skór Łódź, ul. Sienkiewicza 4 w podwórzu.

Szkoła kroju i szycia Dyplomowanej Uczenicy Paryskiej Akademii Kroju

Apolonji Kopytowskiej, Łódź, Piotrkowska 154.

Nauka kroju, szycia, pasowania i modelowania za opłatą od mk. 15 mies. Po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa. Zapisy od 10-1. Sprzedaż fasonów papierowych.

20% taniej niż wszędzie

dla kupców z prowincji i tutejszych w nowo utworzonym składzie damskiej konfekcji przy ul. Piotrkowskiej 17 otrzymać można w większym wyborze w najnowszych fasonach różne

okrycia damskie

jak również kostjumy.

Polecamy się łaskawej pamięci **Gutman i Lengaj, Piotrkowska 17.**

WŁAŚCICIELKA MAGAZYNU GORSETÓW

„MAISON CAPRICE”

z Warszawy przyjechała do Łodzi, **Victoria** 22 z dużym wyborem gorsetów, pasów i staniczków ostatnich modeli paryskich i przejmie proszę o łaskawo odwiedzenie. 15-2

Jeszcze dwa dni

Dr. I. Silberstrom

Ordynator Ambulatorjów Miejskich dla

Chorób skórnych i wenerycznych. **ZIELONA** 11 (róg Zachodniej) Przyjmuje od 5-8 wiecz., panie od 4-6. 960-3

Dr. L. Prybulski

Zawadzka 1, róg Piotrk

Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe. Zastępuje Dr. H. Wurcelman z Warszawy. Godziny przyjęć 5-8 wiecz. 709-21

Dr. Bajtler-Kurjańska

choroby kobiece i akuszerja

Przyjmuje od 4-6. **Al. Kościuszki 32.**

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób wenerycznych skórnych i dróg moczopłciowych Leczenie promieniami Röntgena i światłem

Piotrkowska 144, róg Ewangelickiej.

Godziny przyjęcia: 9-2 rano 6-8 po poł. Dla pań od 5-6 p. p. 451-37

Dr. med. Z. GOLC

Chor. skórne i weneryczne Godz. przyjmując: od 11-12, i 5-7 1/2, w, w niedziele od 9-12

Andrzeja 3, 1 p. 404-15

Dr. Sołowiejczyk

Choroby dzieci i wewnętrzne

Andrzeja 4.

Przyjmuje jak dawniej od 9-10 r. i 5-6 po poł. 702-22

Dr. Szumacher

choroby skórne i weneryczne.

Godz. przyjęć: od 4 do 7, w niedziele i święta od 11 do 1 rano **Senedykta 1.**

Dr. Ludwik FALK

Choroby skórne i weneryczne

przyjmuje od 10-12 r. i od 5-7 pp. **Nawrot 7.** 720-8

Dr. Bolesław Kon

Choroby uszu i nosa, gardła

i chirurgia. **Piotrkowska 113.** Od 5-7 po poł.

Dr. A. Poznański

Choroby uszu, nosa

i gardła **Piotrkowska 61**

przyjmuje od 5 1/2 pół. do 7 po poł. 737-10

Choroby skórne, weneryczne

Dr. S. Lewkowicz

Konstantynowska 12

Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w. dla pań od 5-6 po poł. 307-20

Dr. A. Groszlik

Choroby skórne i weneryczne Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

Al. Kościuszki (Spacer.) 27. 9-11 rano i 5-7 wiecz. Panie 4-5 poł. w niedziele 10-12. 16209-5

Akuszerka

Pipikowa

Łódź, Piotrkowska 132 m. 14.

Dla pań przyjezdnych swobodny lokal. 563-10

Lekarz-dentysta

I. Lew

Cegielniana 36, (róg Piotrkowskiej)

przyjmuje codz. od 10-11 1/2-7 - w niedziele i święta od 10-12 721-5

Gabinet dentystyczny

Łuboszyc-Gecowowej

w Łodzi **ul. Wschodnia 31**

Godz. przyjęć 10-1 i 5-6.

Lekarz-Dentysta

SALA LEWITA

b. gł. asystentka w gabinecie dentystycznym p. E. Fuksa przyjmuje w gabinecie własnym. **Piotrkowska 83.** 81-70

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecinne, obrusy i kapy

Ch. Markowicz i S-ka **Piotrkowska 37, w podwórzu.**

Asystent-ka

potrzebny od zaraz do gabinetu dentyst. na prowincji, musi być wykwalifikowany w technice dentyst. Zgłaszać się można do szpitala „Unitas”, Pusta 19, pokój 52, do pana Auszina. 780-5

Jest do sprzedania

zaraz, z powodu zmian, w Radomiu, posesja, składająca się z fabryki kaffi, 2-ch oficyń mieszkalnych i 2-ch placów frontowych. Władomość Długa 144 m. 22, od 5-ej do 7-ej, lub Radom, Wysoka 25 u p. Prybe. 710-2

Poszukuje się

2-ch umebłowanych pokoi

z kuchnią na parterze. Wia- domość - Cegielniana 10, m. 9. 73-2

PIĘKNOŚĆ jest BOGACTWEM

SIWE lub szpakowate włosy szpecą każdą twarz robiąc ją starą i zwiędłą.
Farba do włosów W. Seegera,

znana na całej kuli ziemskiej jako jedna z najlepszych, odznaczona kilkakrotnie złotymi medalami, barwi szybko i trwale posiwiata włosy naturalnymi kolorami blond, chatai, brun i noir. Nieszkodliwość zaświadczona przez przysięgłych chemików i lekarzy. Sposób użycia bardzo prosty. Cena pudełka 7 mk. 50 fen. Prawdziwa tylko z mark. fabry. „latająca rybka”. Żądać we wszystkich, skład. apt., perfumeryjach i większ. zakł. fryzjerskich. Przy zakupie należy zwracać uwagę na markę fabryczną. 14459-20

Dom Handlowo-Ekspedycyjny

Sz. Freiman i S-owie w Warszawie.

Zawiadomienie.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Sz. Panów Klientów, że otworzyliśmy w Łodzi przy ulicy Zielonej № 6 filię naszego Domu Handlowo-Ekspedycyjnego. Zarząd powierzyliśmy pp. L. WARENHEICH i L. ROTBAND. Polecając się Sz. P. Klientom

Z poważaniem

Sz. Freiman i S-owie

Dom Handlowo-Ekspedycyjny

Sz. Freiman i S-owie w Warszawie,

Filia w Łodzi przy ulicy ZIELONEJ № 6.

Przyjmujemy wszelkiego rodzaju ekspedycje towarów we wszystkich kierunkach, ubezpieczenie transportów w drodze, inkaso zaliczeń, załatwienie bagaży na wszystkie pociągi i t. d.

Własne oddziały: w Wilnie, Mińsku, Krakowie, Lwowie, Mławie, Gdańsku i Herbach Częstochowskich.

Korespondencja we wszystkich większych miastach Europy. 958-3

Albert Boehme, Łódź, Piotrkowska № 113,

poleca na nadchodzące święta:

teczki na biurka, garnitury na biurka, portfele, pugilaresy, torbki damskie skórzane, jedwabne i z paciorków, broszki, naszyjniki, papierońnice, brzozy, marmury, zabawki dziecięce i t. d.

Ponieważ zapas nie duży, przeto upraszam o wczesne zakupienie. 724-2

Baerlein & Sons, Manchester

Łódź, Piotrkowska nr. 151.

Przedstawiciel na Polskę, inż. Paweł Beker, w grudniu wyjechał do Anglii i przyjmuje zamówienia na terminową dostawę artykułów technicznych dla przemysłu włókienniczego, jak to:

Zgrzebła, cholewy, obicia do szarpaczy, skórki i sukna do cylindrów, sukna drukarskie, blachy miedziane, części maszyn, pasy napędne, liny, pakunki i t. p. 005-1

Państwowy Urząd Zakupu Artykułów Pierwszej Potrzeby.

Komisja włókiennicza poszukuje:

- 1) **Kalkulatora tkanin**, ze znajomością towarów, tkactwa i wykończalnictwa.
- 2) **Doświadczonego buchaltera**, obeznanego z włókiennictwem.

Objęcie posad natychmiastowe.

Oferty, tylko pisemne, własnoręcznie pisane, z powołaniem się na referencje i z oznaczeniem wymaganego wynagrodzenia należy przesać do Komisji Włókienniczej w Łodzi, A. Kościuszki № 1, III piętro. 020-2

Zarząd Kasy Wzajemnej Pom. na Wypadek Śmierci przy b. Stow. Wz. Pom. Pracown. Handl. m. Łodzi, Al. Kościuszki 21, zawiadamia P. P. członków Kasy, że w niedzielę, d. 30 listopada r. b., o godz. 5 po poł. odbędzie się

Ogólne Zebranie

- Porządek dzienny: 1) Zatwierdzenie sprawozdania za 1917-18 r. budżetu za rok 1919.
2) **PROJEKT ZMIANY USTAWY,**
3) Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Wobec ważności obrad, prosimy o liczne i punkt. przybycie. 16-2

Dentysta J. Bytenski

powrócił, mieszka obecnie Konstantynowska № 5.

Leczenie chorób zębów i jamy ustnej. Wstawianie zębów sztucznych na kauczuku i złocie z podniebieniem i bez podniebienia. Korony i mosty. Zolniercom, pracownikom tramwajowym i robotnikom ulęgiatwa. 770-10

Kupuje

wszystkie futra, Dzielna 10 front, 1-sze piętro. 016-18

Biuro elektrotechniczne Warsztaty reperacyjne

P. SZULC i S-ka

Łódź, ul. Andrzeja № 9.

Przyjmuje się wszelkie roboty w zakresie elektrotechniki wchodzące: reperacje dynamomaszyn i motorów wszelkich systemów, urządzenia elektryczne, regulacje lamp łukowych i urządzeń sygnalizacyjnych, badanie odgromnikowych urządzeń. 976-3

Nowootworzony Zakład Zegarmistrzowski

przy ul. Rawrat № 4 977-4

Jana Chmielą

przyjmuje do reperacji zegary, zegarki, antyki wszelkiego rodzaju. Wykonywanie precyzyjne na ściśle oznaczony czas. Również posiadam wszelkie biżuterie ze złota i srebra po cenach możliwie najtańszych.

Skóry,

transport nadszedł z zagranicy, sprzedaje na zelówki i posdeszwy krzyże, boki, karki i t. d.

Salomon Bialer, Wólczajska 65. 760

Krawiec Mężki 039-2

A. Gelassen, Łódź,

Piotrkowska 108, II piętro, front.

Poleca na sezon bieżący najnowsze fasony.

Specjalność roboty fuhrzanej

Na sezon szkolny

poleca **KAJETY**, oraz przybory piśmienne wszelkiego rodzaju po cenach specjalnie zniżonych dla uczącej się młodzieży w celu nauki. Skład papieru i materiałów piśmiennych **A. U. Luksenberga, Łódź, Piotrkowska № 31.**

Skład materiałów aptecznych

H. Rechtman i St. Heilborn

Piotrkowska 207,

poleca na nadchodzące święta w wielkim wyborze: **Mydła, Perfumy i Kosmetykę krajową i zagraniczną.** Skład został zaopatrzony również w środki opatrunkowe, chemikalia, oleje i smary dla fabryk i użytku domowego. 599-2

Firma egz. od 1903 r.

SKŁAD MASZYN

Samson Perla

— Łódź, Piotrkowska 69. —

poleca wielki wybór maszyn do szycia wszelkich systemów: maszyny krawieckie, szewskie, bieliznarskie, mężkowe, dziergarki, dziurkowe jak również do wszelkich gałęzi przemysłu fabrycznego. SPECJALNOŚĆ: własna fabrykacja maszyn szewskich i maszyn do zawijania nici na szpulki drewniane i papierowe (krzyżowe)

Największy warsztat reperacyjny mechaników-specjalistów. 178-7

Miejsce Towarzystwo Akcyjne branży bankowo-towarowej poszukuje samodzielnego **buchaltera-korespondenta** w charakterze

Szefa biura.

Oferty do administracji Głosu Polskiego pod „A. T. B. T.”. 787-3

Szarpacze

do nabycia

w zakładzie mechaniczno-ślusarskim **Feliksa Szczecińskiego Kilińskiego 119.**

Jednocześnie zawiadamiam, że przyjmuję do spawania systemem autogenowym.

Salon fryzjerski dla Pań!

Czesanie podług najnowszych żurnali. Masaż twarzy. Manicure. Pedicure, oraz wycinanie odcisków bez bólu. Mycie i suszenie włosów za pomocą elektryczności. Farbowanie włosów specjalnym sposobem nieszkodliwym i trwałym za pomocą kataplazmy. Wyjątkowo niebywale bogaty wybór farb. Poleca się wszelkie wyroby włosiane. Zastosoowanie jaknajszersze wymagań nysjeny. **Paulina ZYLBER, Łódź, Al. Kościuszki № 27.**

TANIO!

Madapolamy	od mk. 8.-
Wsypp	9.-
Flanela	11.-
Szewioty na damsk. palta	38.-
Boston granat.	50.-
Portjery z 3 połówek	95.-
Cajgi	5.50

POLSKAJA

Drukier i Chari

Piotrkowska 39

druga brama, I p. 81-18

NAJTANSZE ZRÓŁO

Ważne dla kupców!

CAJGI w wyb.	od Mk. 5.25
Lama	8.50
FLANELA	11.75
MADEPOLAM	
1 płótno	9.50
PŁÓCIENKA	11.50
SURÓWKA prima	11.50
CHUSTKI bawełn.	36.-
POURPOUR czerw.	16.25
BARCHAN podw. ed mk.	21.50
Płótno prześcieradł.	24.50
Korty	35.-

na nbr. męskie wełn. oraz towary w lepszych gatunkach jak zagraniczne szewioty i sukna na damskie ubiory, ładne korty na męskie ubiory, wełny na palta i podszewka. Wszystko bardzo tanio, bo w mieszkaniu prywatnym Dzielna 34 poprzeczna oficyjna, I piętro, 940 (niedaleko kolei) Ceny stałe.

Ważne dla Pań!!

Taniej niż wszędzie

Są do nabycia:

Biały towar	Mk. 8.50
Madapolam	od Mk. 10 i 12
Surówka i Płócienska kolor. na wyspy i poszwy	od Mk. 10 i 12
Flanela	Mk. 12.-
Barchany	od Mk. 20
WEŁNA gładka i szkocka	od Mk. 20
Korciki, Sukno i Bostony	od Mk. 30, 40, 50, 65 i 75.
M. BRYL, Piotrkowska 56	
w podwórzu, III wejście, parter.	174-7

Chusteczki od 95 fen.

Ręczniki	
Trykot, kaesony	19
koszulki	
Dziecinne garnitunki	29
Półczochy	675
Skarpetki	
Chustki	42
Sweatry	
Prześcieradła	62
Madapolam	1 mtr. 875
Barchan	2 mtr. 1350
Na wyspy	
Flanela	1/2 mtr. 1350
Płócienska	
1/2 szt. Madapolamu	248
„ „ Silesja	285
„ „ Polsk. Płótna	325
„ „ Bulgarskie I	450

jeszcze w wysprzedaży

W MAGAZYNIE

MOSKI WSKIMI

Piotrkowska 44

Kupuje i sprzedaje

nowe i używane meble, pianina, ksy i t. d. Piotrkowska № 9, I-sze piętro. 798-8

Głoszenia drobne.

AI AI AI AI AI AI Kupuje wszelkie futra, pianina, dywany, płace najwyższe ceny. Wólczańska 43 m. 6. 241-30

AI AI AI AI AI AI Kupuje wszelkie futra - płace najwyższe ceny. S. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reparacje kusińskie. 170-9

A. A. A. A. A. A. 100 mar k płacę za aparat starych zębów. Andrzeja 7, Nadrzyzny. 820-5

AI AI AI Kupuje używaną garniturę derube, futra, bieliznę, dywany, maszyny do szycia, kwity lombardowe, płace najwyższe ceny. Wólczańska 43, m. 6. 337-3

A. A. Resztki wełniane bawełniane i chustki najtaniej sprzedaje. II Srebrnik w Łodzi, Piotrkowska 34, front II-gie piętro. 90-49

A. Meble tapicerskie i stolarskie, sprzedaje. - Dziecina 5, II p. front, magazyn Derejskiego. 82-2

A. Łózka szafy, stoły, krzesła, biurka sprzedaje najtaniej. Piotrkowska 101, Korczak. 817-3

A. Meble różne z kilku pokoi wypredam tanio. Piotrkowska 223-3, I p., front. 957-10

A. Meble z kilku pokoi, garnitur salonowy sprzedam. Piotrkowska 150, m. 9. 73-3

Ap eki składy kupno, sprzedaż, dzierżawa, farmaceuta. A. Szeffel, Sienkiewicza 40. 918-25

Akuszzeria Drzymałowa przyjmuje, Piotrkowska 223. 107-30

Do wynajęcia 2 pokoje umeblowane, światło elektryczne, na I piętrze, wiadomość Główna 41, m. 5, od godz 9-12 I 4-5. 791-2

Do sprzedania damskie futro z francuskich tok i meżkie futra. Wiadomość Piotrkowska 109, m. 11. 872-3

Do wynajęcia ładny, stonczny, frontowy, umeblowany pokój. Dziecina 80a, m. 8, IV piętro. 12-3

Opłowy kredens, łózka, szafę, stół, krzesła, otomanę, łózko żelazne sprzedam. Sienkiewicza 59, m. 4, oficyna. 17-3

Do sprzedania kredens lumbini, wiadomość Łódź, Wizersa 9, Tamesz. 45-1

Fortepian w dobrym stanie tańco do sprzedania. Krótka 5, lewa oficyna, 3 piętro m 12. 21-2

Futra przyjmuję do przeróbki i naprawy - były kupiec L. Tarnowski, Wólczańska 41. 067-8

Fortepian w bardzo dobrym stanie z powodu wyjazdu do sprzedania. Zgłaszać się między 12-2 pp., Krótka 12, m. 8. 942-3

Konkurencja Chemiczne pranie mekskiej garderoby bez szkodliwych dla odzieży środków, tanio. Tkalinia sztuczna Piotrkowska 117. 50-1

Kupuje męską i damską garderobę, posciel i bieliznę, różne domowe ruchomości, brylanty, złoto i srebro. Tkalinia sztuczna Piotrkowska 117. 49-1

Kupuje różne kwity lombardowe, brylanty, złoto, a także i zęby sztuczne, nawet i polamane, płace najwyższe ceny. Piotrkowska 9, lewa oficyna II piętro, Kon. Urzędowo dozwolone. 440-4

Kupuje wszelką używaną garderobę, meble, bieliznę i najróżniejsze domowe ruchomości. - Płace najwyższe ceny. - Weinreich, Benedykta 19 (róg Długiej) front sklep. 01-12

Kupuje biżuterie, brylanty, kwity lombardowe, płace dobre ceny. Jubiler Eisenberg Główna 60. 610-10

Koza szwajcarska bez rogów, czyste rasy, maseł brzoźowej, dwuletnia, nadzwyczaj duża, jest koiņa, do sprzedania. Skłodowa 28. 911-3

Kupuje dom wartości do 300.000 mk. Posrednie wykiuczeni. - Oferty pod III. M. N. proszę składać w adm. Głosu. 922-3

Kursy języków nowożytnych dla dorosłych Marjy Lederoj, Dziecina 36b. Języki: polski, niemiecki, francuski, angielski. Opłata miesięczna 25 mk. za każdy z języków. Zapisy codziennie od 4-9. 950-2

Leżalnik publicysta udziela lekcji polskiej, e. literatury, stylizacji oraz biurowość pojedynczo. lub grupami. Szkolna 17, m. 8, od 2 do 4. 49-0

Łóżeczko dziecinne w dobrym stanie kupię. Skład apteczny, Nawrot 17. 719-4

Mieszkanie z 3 pokoi i kuchnią poszukuje się zaraz lub od 1-go stycznia. Wiadomość firma Oarmis, Anny 21, III p. 74-1

Młoda profesor gimnaz. (dyplom Petersburg. Univer.) z wieloletnią działaln. pedagogiczną udziela lekcji. - Piotrkowska 132, m. 20. 67-1

Młody człowiek z siedmioklasowym wykształceniem, praktyka biurowa poszukuje zajęcia dodatkowego od godziny 5 wieczór. Oferty pod „Samienność”. 769-3

Młody, inteligentny kawaler umeblowanego i samotnej osoby. - Oferty z bliższymi szczegółami proszę składać w adm. Głosu pod „Młody 28”. 955-3

Manicure wykwiłny. Cegielniana 19. 079-3

Najpiękniejsze uczesanie mycie głowy, manicure, masaże twarzy, w pięknym salonie „Eugenie”, Piotrkowska 60, front, I piętro, Farbowanie włosów i włosowe roboty. 624-10

Na dworcu kaskim podczas wsiadania do tramwaja skradziono portfel z pieniędzmi, paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Hersza woi Henryka Singera Hane dokumenty, dla osoby obcej nie mające znaczenia, oraz dwa losy 6 tej Loterii Klasycznej R. G. O. klasy 5-tej, mian. 1/2, losu 705 I 1/2, losu 36824 pochodzące z kolektki H. Nowera ul. Andrzeja 80. Ponieważ poczyniono wszelkie zastrzeżenia, ostrzegam się przed nabyciem i upraszam się o zwrot do sklepu galanterijnego H. Singera, Dziecina 9. 99-3

Ogłoszenia. Pracownia okryć damskich przyjmuje roboty w najwiecejszych fasonach kostjumy, palta, a także wykonujemy różne futrzane roboty; za kostjum mk. 100, za palto mk. 75. Wschodnia 40. M. Rozenowajg. 33-2

Odmiwienie nóg i rąk, usuwanie odcisków, brodawki i wszelkie bóle w nogach za pomocą elektryczności. A. Kartowski, Piotrkowska 60, front, I p., od 9-11 r. i od 2-6 pp. 640-10

Pokój umeblowany kawalerski do wynajęcia. Andrzeja 31, III p. front. 74-1

Poszukuję się chłopca praktykanta z czteroklasowym wykształceniem do biura technicznego. Oferty sub „H. 62” do dam. Głosu. 31-3

Poszukuje się dwoje dzieci do kompletu treblowskiego. Wiadomość Andrzej 29 u państwa Kibaum. 65-1

Pończochy skarpetki po cenie kupia fabrycznej w mieszkanie prywatnym wypredaje. Piotrkowska 185, m. 5. Tamże nadrabianie oraz wszelkie reparacje pończoch. 75-2

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem, elektrycznością, kuchnią do wynajęcia dla inteligentnego pana. Wiadomość: Plac Dąbrowskiego (Rynek Targowy) 2, m. 7, od 11-4-ej. 950-2

Poszukiwana panienka do dwuletniej dziewczynki na godziny poobiednie, zgłaszać się od 11-1-ej. Długa 27, m. 16. 978-2

Potrzebna do dwójga dzieł Skwerowa 1, m. 8. 924-3

Piac przy linii kolejowej „Benedykta” Konstantynowska 113. do wydzierzawienia. Wiadomość Sakolna 33, m. 10. 65-3

Potrzebny chłopiec do słusarni. Zgłaszać się tylko z rodzicami. Południowa 30 do sklepu, Daberhant. 909-3

Pianino albo fortepian zagraniczne do sprzedania. Zakątna 21, front, III piętro, prawe drzwi. 23-3

Potrzebne zdolne panny pod ręczne „Krawcowe”. Nawrot 25, m. 13. 730-3

Potrzebna są 2 pokoje umeblowane z prawem korzystania z kuchni, ewentualnie z kuchnią, lub 1 pokój z kuchnią. Oferty Złotona 3, m. 7. inżynier Z. Kski. 826-3

Poszukuję francuski do konwersacji. Przejazd 30, m. 1. Zgłaszać się od 7-9 wiecz. 846-8

Rysunków, malarstwa, metody krofienta wykłada nauczyciel specjalista z 11-letnią szkolną praktyką. Sz. Jakubowski, ulica Nowo Targowa 14. 719-10

Cały świat używa do mycia włosów **Pixie**

oczyszczając skórę głowy, zapobiega wypadaniu włosów i nadaje im piękny połysk. Usuwa nadmiar tłu. zu, oraz niszczy łupież. 148-1

„HAGO” NAJLEPSZA PASTA DO ZĘBÓW

Generałni przedstawiciele: KOKOTEK i HAMBURGER Skład dentystyczny ŁÓDŹ, ul. PIOTRKOWSKA 89.

Stare skrzypce z napisem „Joh. Bapt. Schweizer fecit ad formam Hieronym. Amati Pestini 1814”, do sprzedania. Andrzeja 24, I piętro na lewo, od 11-2. 907-3

Skradziono portfel zawierający paszport wyl. w. Łodzi na imię Pawła Rappeporta i różne dokumenty, proszę się o zwrot Zawadzka 26. 920-3

Sklep kolonialny zaraz do sprzedania. Kiłńskiego 101. 981-1

Student Uniw. Warsz. udziela lekcji. Specjalność: polski, matematyka, łacina, chemia, fizyka. Wiadomość ul. Kiłńskiego 110 u p. Kona, od godz. 1-2 lub 8-9 wiecz. 707-2

Sani 2 pary. Kola gumowe nowe do powozu, bryczki, karetka, ehomonta angielskie para, rolwaga pojedyncza, wozy węglańskie, 3 maszyny do szycia używane sprzedam ul. Kiłńskiego 28. 700-5

Tokarni kupię bez podługę i szrubśrątków. Kiłńskiego 84, w sklepie. 934-3

Udźi lam angielskiego, francuskiego. Al. Kościuszki 22, m. 87, od 6-8. 88-2

Student prawa udziela lekcji. Specjalność: łacina, polski, historia. Pańska 11 u p. Natanson, od 5-6 pp. 64-3

Pianino na godziny do wynajęcia. Sienkiewicza 29, Grossman. 70-1

Stojący używany hotel parowy do sprzedania, 3 i pół metr powierz. ogrzewania, 90 funtów ciśnienia i ze wszystkimi przyrządami. Wiadomość Cegielińska 15 u portjera. 82-3

W aptecce w Łodzi lub okolicy poszukuje zajęcia. Posiadam 7-10 klasowe wykształcenie (również z jez. łacińskiego). Lask. oferty „Dla uczenia” do adm. Głosu. 808-2

Zęby sztuczne, po cenach przy- stępnych, nabyć można w lecznicy zębów przy ul. Piotrkowskiej 99. Skupuję stare zęby i złoto. 680-12

Zawłado ienie. Tylko ubrać się można w pracowni kostjumów i futer u pierwszorzędnego krawca damskiego P. Rudzkiego, Łódź, Piotrkowska 17, oraz w Sosnowcu, Koliątka 6. Ceny przystępne. 59-2

Zarząd Związku Zawodowych Ogrodników zawiadamia członków, że dnia 30 b. m. (niedziela), o godzinie 8 popoł., w sali Towarzystwa Rolniczego, Kiłńskiego 6, odbędzie się Ogólne Zebranie sprawozdawcze. 80-1

Zgwał pies. Spis czarny, od- prowadzić za nagrodą. Pasaż Saulca 5, m. 5. Nieprawy właściciel będzie sądownie karany. 84-1

2 umeblowane pokoje, ewent. ze stolowaniem dla solidnego pana do wynajęcia. Główna 27, m. 10. 39-3

Ważne dla Pań! W pracowni sukien i okryć damskich pani P. Hauser przyjmuje się obstawki na kostjumy, palta i suknie, oraz wszelkie roboty kusińskie, wykonywują je podług najnowszych żurnali, gustownie, starannie i tanio. Główna 31, m. 56 w prawej oficynie. I wejście, II piętro. 36-3

50 marek miesięcznie. Doświadczony korepetytor przygotowanie w zakresie 4 klas szkół średnich. Ul. Kiłńskiego 31, m. 7, w godz. 1-1 3-0 wiecz. 789-5

2 pokoje umeblowane z kuchnią, gaz, wodociąg, do wynajęcia. Północna 16, m. 15—do godz. 12-ej. 110-1

Mk. 2000 nagrody kto odstąpi sklep niewielki na ul. Piotrkowskiej, od ul. Dzielecia do ulicy Nawrot. Oferty pod „2000” do adm. Głosu. 55-2

Zagubione dokumenty: Jehnke Gustaw zgubił paszport tymczasowy wydany w Piotrkowie za № 21707. 63-3

Berger Piszel zgubił legitymację chlebową na 3 osoby. 69-1

Polewka Leonard zgubił paszport rosyjski wyd. w Pabjanicach. 973-3

Prozdowa Barbara zgubiła paszport niemiecki i kartę pobytu wyd. w Łodzi. 99-3

Einbrodt Ema zgubiła kartę wę- głową. 72-1

Frydman Marja zgubiła legity- mację chlebową. 43-1

Golmer Karol zgubił paszport niemiecki wyd. w Düsseldorfie (Niemcy). 000-3

Gerzenowicz Chaim Szaja zgubił paszport wyd. w Łodzi. 91-3

Jaksa Józef zgubił paszport niemiecki wyd. na Górcie-Pabjanickiej. 46-1

Jersak Jan zgubił paszport tym- czasowy wyd. w Zelowie. 56-3

Jendryk Wiktorja zgubiła pasz- port niemiecki wydany w Pabjanicach. 77-1

Kraitch Fryda Jadwiga zgubiła paszport wyd. w Łodzi. 71-3

Kasub Moszek zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 7000-3

Kaw Jankel Fajbisz zgubił pasz- port niemiecki wyd. w Łodzi. 940-3

Lecko Otylja zgubiła paszport niemiecki wydany w Pabjanicach. 73-2

Lerner Moszek zgubił paszport rodzinny wyd. w Łodzi. 63-3

Lodrak Bronisława zgubiła pasz- port niemiecki wydany w Łodzi. 76-3

Mauer Dawid zgubił paszport wyd. w Łodzi. 947-3

Miodki Abram zgubił paszport rosyjski wyd. w Działoszycach, pow. kielecki. 908-3

Miesner Hilil zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 912-3

Mangartion Dwójra zgubiła pasz- port niemiecki wyd. w gub. Radomskiej. 919-3

Mejchal Michał zgubił paszport niemiecki wyd. w Pabjanicach. 47-1

Ołowieska Trymyt zgubiła pasz- port niemiecki, wydany w Pabjanicach. 956-3

Przednowek Meuchen zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 7003-3

Rozenfeld Izrael zgubił kartę węgrowską. 70-1

Ryder Józef zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 917-3

Szellowski Feliks zgubił pasz- port niemiecki wyd. w Łodzi. 918-3

Szundrowski Abram zgubił pasz- port podróży i dowód oso- bisty wydany w Sionimie pow. Opatowskiego. 925-3

Gamu Berek zgubił kartę węgrowską. 96-1

Gajem Mordka zgubił legitymację chlebową na 7 osób. 66-1

Tyger Rudolf zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 24-3

Wdrauch Moszek zgubił pasz- port wyd. w Łodzi i 500 mk. Uczawego znalazcę proszę się o zwrot na ul. Wschodnią 23. 943-8

Wolstein Rywka zgubiła pasz- port niemiecki, wydany w Łodzi. 951-3

Wajenberg Noech zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 893-3

Wielchelsiz Moszek zgubił pasz- port niemiecki wyd. w Łodzi. 30-2

Zgubiono czarną książeczkę (no- tes) idąc ul. Piotrkowską do № 216. Prosi się o zwrot tego notesu za wynagrodzeniem na ul. Piotrkowską 197, Karafka. 62-1

Dwa duże równoległe pokoje z okienkami do wynajęcia. Pasaż Saulca 16, m. 4. 85-1

Łóżko jesionowe z materacem oraz kompletna posciel w bardzo dobrym stanie okazy- nie do sprzedania. Tamże ma- szyna do szycia „Singer”. Dzie- cina 1, front, I piętro, Pracownia Sukien. 87-3

LUONA
Dziś przedstawienie dla dzieci i młodzieży. Początek o g. 2-ej pop. Ceny miejsc od 1 Mk. 100

Ryż polerowany po mk. 10.80 sprzedaje detalicznie sklep spożywczy Nawrot 17. 92-1

Potrzebna GOSPODYNI do wydziału bielizny i nadzo- ru nad pokojami. Oferty: Grand-Hotel, £603. 89-1

PIANINO w stanie b. dobrym sprzedam tanio. Obejrzeć można od 1 i pół do 3 pp., Długa 143, m. 11. 93-1

SZANUJĄCIE OBOWIE!
„Kto obuwia swe szanuje. Ten „BRFAOIEB” jezeli je, Osiem marek już z robotą. Płaci każdy wsak z ochotą. Bo za kosza nader małe. Ma on stale byty ciele.”
Nowe i stare podz- lowania uskutecznią za- lowania przy sklepie ko- misyjnym „Progres”, ul. Piotrkowska 176.

Marbidowe Mafkowe Elektryczno Lampki
poleca 108-1
AUER
Piotrkowska 146, obok Ewangelick.

Młody człowiek (Izraelita) wolny od wojska, po- zyskuje posady magazyniera, zarządającego lub inkasenta. Do- bro referencje. Na żądanie może też złożyć kaucję. Oferty sub. „W. T.” w adm. Głosu. 25-3

LOMBARDOWE kwity, garderobę, futra, dywa- ny, bieliznę, biżuterję, pianina, kasy, różne meble, oraz wszel- kie zużyte papiery kupuje. Płace najwyższe ceny. Sien- kiewicza 20, m. 16. 91-5

Tkalinia sztuczna. Tkanie różnej formy dziać sztucznie nie do poznania tak w męskim, damskim i wojskowym ubiorze, jak we wszystkich towarach. Piotrkowska 117.

ABSOLWENTKA Ryskiego Instytutu Muzy- cznego, długoletnia rutyno- wana nauczycielka, udziela lekcji gry fortepianowej metodą ułatwioną. Rezul- tat szybki. Szkolna 17, m. 8, front, 2-o pp., od 4 1/2 do 6 1/2 pop. 914-3

Reparacje futer wykonane podług najnowszel mody; kupno wszelkich wyco- łów narzanych. Piotrkowska 38, front, I-p-p

ELEGANCKI ŚWIAT
FOTOGRAFIE SIĘ Tylko U
SZENFELDA Piotrkowska 84